

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA
A MLÁDEŽE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

**Skupina
študijných odborov**

76 UČITEĽSTVO

STUPEŇ VZDELANIA:

ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

OBSAH

1	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	4
1.1	Základné údaje	4
1.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	4
2	PROFIL ABSOLVENTA	5
2.1	Celková charakteristika absolventa	5
2.2	Kľúčové kompetencie	5
2.3	Odborné kompetencie	6
3	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	8
3.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M).....	8
3.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) 9	
3.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	11
3.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín.....	12
4	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	13
4.1	Teoretické vyučovanie	14
4.2	Praktické vyučovanie	14
5	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	15
5.1	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory.....	15
	<i>VYCHOVÁVATEĽSKO-OPATROVATEĽSKÁ ČINNOSŤ</i>	<i>15</i>
	<i>UČITEĽSTVO PRE MATERSKÉ ŠKOLY A VYCHOVÁVATEĽSTVO</i>	<i>18</i>
	<i>SOCIÁLNO-VÝCHOVNÝ PRACOVNÍK,</i>	<i>23</i>
	<i>SOCIÁLNO-VÝCHOVNÁ PRACOVNÍČKA</i>	<i>23</i>
	<i>ANIMÁTOR VOĽNÉHO ČASU, ANIMÁTORKA VOĽNÉHO ČASU</i>	<i>26</i>
	<i>PEDAGOGICKÝ ASISTENT</i>	<i>29</i>
	<i>PEDAGOGICKÁ ASISTENTKA</i>	<i>29</i>
6	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	34
6.1	Popis vzdelávacieho programu.....	34
6.2	Základné údaje	34
6.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	35
7	PROFIL ABSOLVENTA	35
7.1	Všeobecná charakteristika absolventa	35
8	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	35
8.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N) 35	
8.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N).....	36
9	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	37
10	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	37
10.1	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory.....	37

STAROSTLIVOSŤ O SENIOROV V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH.....	37
MAJSTER ODBORNEJ VÝCHOVY, MAJSTERKA ODBORNEJ	
VÝCHOVY	40
11 EXTERNÁ FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	45
12 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA	46
12.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie	46
12.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie	46
12.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	48
12.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	48
12.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie	50
12.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie	50
12.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	52
12.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie....	52
12.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie	54
12.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie	54
12.10 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie	55
12.11 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie	56

1 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1.1 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR¹:	4
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk/jazyk národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné všeobecné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	v profesiách a pracovných pozíciách v predprimárnom, primárnom a sekundárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, centrách pre deti a rodiny, v zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

1.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške na vzdelávanie vyjadrenie lekára so špecializáciou všeobecné lekárstvo o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania. K prihláške na vzdelávanie pripojí vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie, ktoré obsahuje návrh podporného opatrenia, ak chce uchádzač požiadať o vykonanie prijímacej skúšky podľa upravených podmienok.

V študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči, poruchy správania, je oslobodený od telesnej výchovy a trpí poruchami farbicitu. V študijnom odbore 7670 M pedagogický asistent, pedagogická asistentka nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči a poruchy správania.

¹ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

2 PROFIL ABSOLVENTA

2.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 76 Učiteľstvo sú kvalifikovaní zamestnanci so širokým odborným profilom, schopní samostatne vykonávať odborné činnosti v predprimárnom, primárnom a sekundárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe, pre ktoré je podmienkou ukončené úplné stredné odborné vzdelanie.

Náročnosť profesií v daných oblastiach vyžaduje všeobecný rozhľad, odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolventi poznajú pedagogické a psychologické základy svojho odboru a vedia ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Vplývajú na formovanie osobnosti jedinca po stránke kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a senzomotorickej, čo predpokladá ovládanie príslušných metód a metodík práce s rôznymi vekovými kategóriami. Rešpektujú ľudské práva a slobodu jednotlivcov i skupín a zodpovedne využívajú získané informácie. Uplatňujú špecifiká edukačnej činnosti a inklúzie detí zdravotne, telesne, zmyslovo či duševne postihnutých. Sú schopní aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, projektovať, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov. Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie.

V správaní absolventov tejto skupiny odborov dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Sú pripravení pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, sú komunikatívne zruční v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, majú kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačujú sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Majú predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Sú naklonení a otvorení novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolventi skupiny študijných odborov majú predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa ich schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Odborná stredoškolská príprava je orientovaná tak, aby absolvent tohto typu strednej školy mohol ďalej pokračovať vo vysokoškolskom vzdelávaní na prvom stupni.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

2.2 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu študijných a učebných odborov 76 Učiteľstvo – všeobecná časť, kapitola 2.2.

2.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy z pedagogiky,
- vymedziť podmienky, princípy, obsah, stratégie metódy, prostriedky a formy edukačnej práce s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- vysvetliť špecifiká edukačnej činnosti a inklúzie osôb so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami,
- charakterizovať inkluzívne vzdelávanie a podporné opatrenia,
- definovať a vysvetliť základné pojmy zo psychológie,
- pomenovať a opísať základné psychické procesy a stavy, štruktúru a dynamiku osobnosti,
- vysvetliť zvláštnosti sociálneho prostredia, pomenovať sociálne roly a sociálne skupiny v priebehu života človeka,
- vymedziť zásady duševnej hygieny, opísať náročné životné situácie a metódy ich zvládania,
- vybrať a vysvetliť príklady metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie a seba výchovy,
- vybrať príklady metód a techník hodnotenia vlastnej práce a práce iných, odôvodniť ich výber a význam využitia,
- vysvetliť ľudské práva, práva dieťaťa a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- opísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- opísať vybavenie lekárničky a uviesť príklady jej použitia,
- vysvetliť základné postupy poskytnutia prvej pomoci,
- pomenovať príslušnú dokumentáciu v odbore a uviesť príklady jej použitia,
- aplikovať vedomosti, ktoré sú vymedzené vzdelávacími štandardmi pre teoretické vzdelávanie príslušného študijného odboru.

b) Požadované zručnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent vie:

- analyzovať nadobudnuté poznatky a aplikovať ich v praxi,
- uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, na zvládanie stresov a rizík povolania,
- uplatňovať základné právne normy a pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci,
- poskytnúť základnú prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život,

- citlivo a taktne komunikovať s ľuďmi,
- uplatňovať etické princípy v správaní a konaní,
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i osobného charakteru,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií,
- vytvárať prostredie dôvery, bezpečia, optimizmu.
- samostatne a aktívne zvládať riešenia každodenných pracovných situácií,
- aplikovať v praxi zručnosti, ktoré sú vymedzené vzdelávacími štandardmi pre praktické vzdelávanie príslušného študijného odboru.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- schopnosťou zvládať záťažové životné situácie,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

3 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

3.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	50	1600
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2176
Disponibilné hodiny	14	448
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	50		
Jazyk a komunikácia	24		
slovenský jazyk a literatúra	12		
a) cudzí jazyk b)	12		
Človek a hodnoty	2		
etická výchova/náboženská výchova c)			
Človek a spoločnosť	5		
občianska náuka			
dejepis			
geografia d)			
Človek a príroda	3		
biológia			
Matematika a práca s informáciami	8		
matematika e)	6		
informatika f)	2		
Zdravie a pohyb	8		
telesná a športová výchova g)			
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	36	32	68
Teoretické predmety	36	25 h)	61
Odborná prax i)	–	7	7
Disponibilné hodiny j)	14		
SPOLU	132		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M)

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecnovzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Pokiaľ škola organizuje kurz pohybových aktivít v prírode, môže sa počet hodín kurzu (plavecký kurz max. 20 hodín, lyžiarsky kurz, snoubordingový kurz a ostatné kurzy iných športov v prírode max. 30 hodín) zarátat' do celkového počtu hodín telesnej a športovej výchovy v danom ročníku určenom rámcovým učebným plánom.
- h) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- i) Výučba odbornej praxe sa realizuje s minimálnou dotáciou 7 hodín týždenne. Pri navýšení hodinovej dotácie odbornej praxe sa môže znížiť o príslušný počet týždenných hodín dotácia určená na praktické cvičenia. Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu minimálne 20 pracovných dní, 6 hodín denne za celé štúdium. Do denného rozsahu odbornej praxe realizovanej v školských kluboch možno zarátat' 1 hodinu individuálnej prípravy žiaka na edukačnú činnosť.
- j) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- k) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- l) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- m) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- n) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako ostatné stredné odborné školy podľa školského zákona. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- o) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

3.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	2112
Disponibilné hodiny	8	256
SPOLU	136	4352

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	62		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)} jazyk národnostnej menšiny a literatúra ^{b)} cudzí jazyk ^{c)}	36 12 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ^{e)}	5		
Človek a príroda biológia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{f)} informatika ^{g)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{h)}	8		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	34	32	66
Teoretické predmety	34	25 ⁱ⁾	59
Odborná prax ^{j)}	–	7	7
Disponibilné hodiny ^{k)}	8		
SPOLU	136		

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- f) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecnovzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov.
- h) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Pokiaľ škola organizuje kurz pohybových aktivít v prírode, môže sa počet hodín kurzu (plavecký kurz max. 20 hodín, lyžiarsky kurz, snoubordingový kurz a ostatné kurzy iných športov v prírode max. 30 hodín) zarátat' do celkového počtu hodín telesnej a športovej výchovy v danom ročníku určenom rámcovým učebným plánom.
- i) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- j) Výučba odbornej praxe sa realizuje s minimálnou dotáciou 7 hodín týždenne. Pri navýšení hodinovej dotácie odbornej praxe sa môže znížiť o príslušný počet týždenných hodín dotácia určená na praktické cvičenia. Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu minimálne 20 pracovných dní, 6 hodín denne za celé štúdium. Do denného rozsahu odbornej praxe realizovanej v školských kluboch možno zarátat' 1 hodinu individuálnej prípravy žiaka na edukačnú činnosť.
- k) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v

učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- l) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- m) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, alebo kurzu iných športov v prírode.
- n) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako ostatné stredné odborné školy podľa školského zákona. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- o) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie rozvíja vedomosti, zručnosti, návyky a ďalšie schopnosti žiakov, nadobudnuté v predchádzajúcom vzdelávaní. Jeho výsledným efektom je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožní absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila, alebo pokračovať v ďalšom štúdiu. Odborné vzdelávanie v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo predstavuje komplex odborných vedomostí, praktických zručností, schopností a návykov definovaných v profile

absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikované vykonávanie pracovných činností vo zvolenom odbore.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vyučovanie
- 2) Praktické vyučovanie

4.1 Teoretické vyučovanie

Cieľ vzdelávacej oblasti je zameraný na osvojenie základných pojmov z pedagogických disciplín tak, aby žiak získal spôsobilosť riešiť konkrétne výchovno-vzdelávacie situácie. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka (spôsobilosti nevyhnutné na sebaopoznanie, seba výchovu, sebarozvoj), sprostredkúva mu vedomosti o subjekte výchovného a vzdelávacieho pôsobenia, o možnostiach jeho formovania a to v úzkej spolupráci s kolegami a ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie.

Psychologické disciplíny umožňujú žiakovi spoznať zákonitosti mentálneho vývinu a duševnej hygieny a možnosti ich uplatnenia vo výchovno-vzdelávacom procese, v pracovnom aj osobnom živote. Poznáva špecifiká psychického, fyzického, sociálneho a emocionálneho vývinu človeka, na základe ktorého dokáže zvoliť primerané stratégie, formy, metódy a prostriedky výchovno-vzdelávacieho pôsobenia.

Obsah nadväzuje na poznatky získané v základnej škole a rozvíja ich v oblasti všeobecnej biológie, genetiky, anatómie a fyziológie človeka. Dôraz je kladený najmä na hygienu, starostlivosť o zdravie, poznanie chorôb a ich prevenciu, na prevenciu úrazov a poskytnutie prvej pomoci. V obsahu sa kontinuálne prelínajú aj prvky environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Dôležitou súčasťou je rozvoj metodických a praktických spôsobilostí v konkrétnej práci, v nadväznosti na teoretické vedomosti získané najmä v pedagogických a psychologických disciplínach. Žiak si osvojí rôzne stratégie, formy, metódy a prostriedky práce, učí sa používať primerané materiály, techniky, pomôcky vzhľadom na vekové a individuálne osobitosti a záujmy jedinca.

Žiak si osvojuje základné právne normy z odboru, pozná organizáciu a systém riadenia, ako aj ciele politiky štátu v odbore.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

4.2 Praktické vyučovanie

V prakticky orientovaných činnostiach žiak uplatňuje nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti najmä z pedagogických, psychologických disciplín, metodík ako aj z ostatných odborných predmetov. Dôležitou súčasťou odbornej prípravy je utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené osoby, hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu. Tieto požiadavky sú formulované ako výkony, v ktorých sú obsiahnuté vedomosti, zručnosti a postoje a rámcový učebný obsah.

5.1 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

ŠTUDIJNÝ ODBOR
VYCHOVÁVATEĽSKO-OPATROVATEĽSKÁ ČINNOSŤ
Vzdelávací program študijného odboru umožňuje prípravu absolventov schopných kvalifikovane vykonávať činnosti zamerané na výchovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o klientov všetkých vekových kategórií. Obsahom prípravy sú činnosti, ktoré vychádzajú z poznania osobnosti žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením a uplatňovania metód a postupov výchovateľskej činnosti a opatrovateľskej starostlivosti. Absolventi sa uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách vo výchove mimo vyučovania, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti.
TEORETICKÉ VYUČOVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť základné pojmy zo sociálnej pedagogiky, andragogiky a geragogiky, - opísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom, žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, s dôrazom na celoživotné vzdelávanie, - vysvetliť princípy inkluzívneho vzdelávania, - vymedziť pravidlá pedagogickej komunikácie a špecifiká komunikácie, so žiakmi/klientmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, - stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu, - stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu, - opísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, žiakov/detí, so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom, - opísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky, výtvarnej výchovy, žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom, - opísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky telesnej výchovy, pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom, - opísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom, - na konkrétnom príklade charakterizovať výchovný program školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia, - vysvetliť základné pojmy z patopsychológie a objasniť problematiku psychológie práce a pomáhajúcich profesií, - definovať problematiku učenia a organizáciu edukačného procesu, - rozlišovať špecifiká vývinových období človeka,

- vysvetliť ľudské práva a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- opísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- opísať vybavenie lekárnice a uviesť príklady jej použitia,
- vymedziť teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti⁴ prevencie, hygieny a epidemiológie,
- reprodukovať základné poznatky o systémových ochoreniach,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- definovať základné zložky potravín a ich vplyv na zdravie človeka.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Pedagogické disciplíny (všeobecná pedagogika, špeciálna pedagogika, sociálna pedagogika). Psychologické disciplíny (všeobecná psychológia, vývinová psychológia, sociálna psychológia, psychológia osobnosti). Úloha občianskej spoločnosti. Andragogické a geragogické disciplíny. Základy sociológie. Úloha občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Podmienky, princípy (zásady), obsah, metódy, formy vychovávateľskej práce. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia vo vzťahu k súčasnosti i minulosti. Výchovné programy v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach.

Edukácia žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením – všeobecné i špecifické podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky, komunikácie, rešpektovanie individuálnych osobitostí, špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, psychologických zákonitostí učenia, vyučovania a výchovy. Jedinec ako subjekt edukácie z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a sociálneho prostredia. Princípy inkluzívneho vzdelávania, podporné opatrenia.

Systém vzdelávania na Slovensku, úlohy a poslanie vzdelávacích inštitúcií na jednotlivých stupňoch, organizácia a riadenie školstva, možnosti neformálneho a informálneho vzdelávania. Význam a potreba celoživotného vzdelávania a učenia.

Osobnosť vychovávateľa/opatrovateľa

Zásady duševnej hygieny – zvládanie náročnosti a stresov profesie. Rozvoj profesijných a osobnostných kvalít. Metódy a techniky sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii. Etické princípy profesie.

Základy zdravotných náuk

Osvojenie si odbornej terminológie. Sústavy a orgány ľudského tela. Fyziologické funkcie a dysfunkcie vzhľadom na anatómiu a fyziológiu dieťaťa. Zdravý životný štýl, ochrana zdravia. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu. Základné druhy chorôb a ich prevencia. Infekčné choroby, spôsoby ich prenosu a prevencia. Úrazy, príčiny a následky v jednotlivých vekových kategóriách, zásady poskytovania predlekárskej prvej pomoci.

Metodika záujmových činností

Rozvíjanie záujmových činností v rôznych vekových kategóriách – plánovanie, organizovanie, realizácia a vyhodnocovanie záujmových činností, rešpektovanie vekových osobitostí. Teoretické základy rozvoja záujmových činností u žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovno-športová oblasť). Obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, pracovnej výchovy, ich integrovaná aplikácia tematických oblastí výchovného programu. Aplikovanie ďalších oblastí (zložiek) výchovy (estetická výchova, prosociálna výchova, mravná výchova, rozumová výchova, environmentálna výchova) v rozvíjaní záujmových činností.

Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Opatrovateľská činnosť

⁴ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR

Teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti. Podmienky poskytovania opatrovateľskej starostlivosti (v domácom prostredí, v zariadeniach sociálnych služieb). Podmienky a prostriedky uľahčujúce opatrovateľskú starostlivosť o jednotlivé skupiny klientov. Úkony sebaobsluhy vrátane dodržiavania liečebného režimu v domácom prostredí a v zariadeniach sociálnych služieb. Základné sociálne aktivity klienta, aktivizácia a podpora sebestačnosti. Starostlivosť o domácnosť klienta. Organizovanie domácich prác, ekonomické a ekologické hospodárenie. Zásady racionálnej výživy. Orientácia v potravinárskych výrobkoch. Hygienické predpisy a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia.

Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Základná legislatíva v odbore

Základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach, aplikácia ľudských práv v odbore.

Všeobecne záväzné právne predpisy (zákony, vyhlášky, nariadenia vlády, pokyny, smernice) v oblasti sociálnych služieb. Všeobecne záväzné právne predpisy (zákony, vyhlášky, nariadenia vlády, pokyny, smernice) v oblasti výchovy a vzdelávania. Sociálna politika štátu, systém a nástroje sociálnej politiky. Systém sociálnych služieb vybraným skupinám obyvateľstva na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- riešiť problematiku voľnočasových aktivít v zariadeniach sociálnych služieb,
- zvládnuť inklúziu žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,
- rozvíjať u svojich žiakov/klientov vzťah k hudobným, výtvarným, pracovným, dramatickým, športovým a telesným činnostiam,
- aktivizovať klientov v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnosti k hudobným, výtvarným, dramatickým, športovým, telesným a pracovným činnostiam,
- využívať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- pestovať u žiakov/klientov kladný vzťah k prírode a jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných.
- aplikovať obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej, telesnej, pracovnej výchovy, estetickej výchovy, prosociálnej výchovy, mravnej výchovy, rozumovej výchovy, environmentálnej výchovy v tematických oblastiach výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia (školský klub detí, centrum voľného času, školské stredisko záujmovej činnosti),
- na príklade konkrétneho školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia vysvetliť postup tvorby výchovného programu,
- komunikovať a realizovať stretnutia s rodičmi,
- uplatňovať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s rodičmi žiakov a s príbuznými klientov zariadení sociálnych služieb a v domácej starostlivosti,
- uplatňovať komunikatívne zručnosti v práci so zverenými žiakmi/klientmi,
- samostatne poskytovať opatrovateľskú starostlivosť o klienta, vrátane dodržiavania liečebného režimu v domácom prostredí a v zariadení, v rozsahu vymedzenom platnými predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR,
- podieľať sa na realizácii individuálneho plánu poskytovateľa sociálnej služby,
- zabezpečovať správny somatický a neuropsychický vývin klientov,
- riešiť jednoduché zdravotné problémy žiaka/klienta,
- spolupracovať s odborníkmi z edukačných, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení.

Obsahové štandardy

Aplikácia poznatkov v edukačnom procese

Plánovanie, organizovanie, realizácia a hodnotenie edukačných činností s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti jedinca, na jeho potreby, záujmy a na podmienky zariadenia. Rozvíjanie osobnosti klientov po stránke kognitívnej, socio-afektívnej a senzomotorickej. Spolupráca s ďalšími odborníkmi pri riešení problémov. Uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Taktná a kultivovaná komunikácia, verbálna, neverbálna komunikácia, grafická podoba komunikácie. Komunikácia so žiakmi, klientmi, príbuznými klientov a verejnosťou. Uplatňovanie etických princípov profesie

v správaní a konaní. Zodpovedné a diskkrétne narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktické vyučovanie pre vychovávateľské a opatrovateľské činnosti

Získavanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, prípadne v ďalších v zariadeniach, kde sa realizuje vychovávateľská činnosť (v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a v zariadeniach sociálnych služieb). Získavanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon opatrovateľskej činnosti v zariadeniach sociálnych služieb a v domácej starostlivosti. Rešpektovanie a uplatňovanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v konkrétnom zariadení.

Praktické vyučovanie v zariadeniach, v ktorých sa realizuje vychovávateľská činnosť

Nadobúdanie a overovanie praktických zručností potrebných pre realizáciu záujmových činností žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť – výtvarná, hudobná, literárno-dramatická, telovýchovno-sportová oblasť – zdravotná, turistická, dopravná).

Pozorovanie práce vychovávateľov/vychovávateľiek v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach (zariadeniach sociálnej pomoci). Podieľanie sa pod vedením vychovávateľa/vychovávateľky na realizácii výchovného programu.

Praktické vyučovanie v zariadeniach, v ktorých sa realizuje opatrovateľská činnosť a v domácom prostredí

Rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon opatrovateľskej činnosti – integrovanie vedomostí, zručností, postojov a návykov z opatrovateľskej, psychologickéj a etickej oblasti do komplexnej starostlivosti o klienta v domácom prostredí a v zariadení sociálnych služieb. Oboznámenie sa s atmosférou v zariadeniach sociálnych služieb, osvojovanie si základných praktických profesionálnych návykov z oblasti organizačnej, bezpečnostnej a zdravotno-hygienickej. Používanie vhodných pracovných a kompenzačných pomôcok, prepájanie teoretických poznatkov s praktickou činnosťou. Nácvik postupov zvládania úkonov sebaobsluhy klienta (osobná hygiena, stravovanie, starostlivosť o lôžko, obliekanie, mobilita, motorika, dodržiavanie liečebného režimu v domácom prostredí a v zariadení, atď.), zabezpečenia chodu domácnosti klienta vrátane zabezpečovania stravy, starostlivosti o životné prostredie klienta v zariadeniach sociálnej starostlivosti alebo v domácom prostredí, zabezpečenie jeho základných sociálnych aktivít (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavovanie úradných záležitostí). Nácvik základných sociálnych zručností spojených s udržiavaním sebestačnosti klienta, jeho životosprávou a denným režimom, podporou sociálnych kontaktov s okolím, rozvojom jeho záujmových aktivít, uspokojovaním jeho ďalších osobných potrieb.

ŠTUDIJNÝ ODBOR

UČITEĽSTVO PRE MATERSKÉ ŠKOLY A VYCHOVÁVATEĽSTVO

Vzdelávací program študijného odboru umožňuje nadobudnutie spôsobilostí potrebných pre samostatné vykonávanie odborných činností v predprimárnej edukácii a vo výchove vo voľnom čase. Podstatou odbornej prípravy je vzatie vedomostí a zručností zameraných na rozvoj osobnosti dieťaťa/žiaka, poznanie jeho individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb, zvládnutie obsahu, stratégií, metód a foriem edukačnej práce v materskej škole a v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach.

Absolventi sa uplatnia ako kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci – učitelia/učiteľky v materských školách a vychovávateľa/vychovávateľky v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej pedagogiky, predškolskej pedagogiky, pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky,
- vysvetliť ciele, obsah a prostriedky predprimárneho vzdelávania,
- vysvetliť ciele, obsah a prostriedky výchovno-vzdelávacej činnosti mimo vyučovania v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- vybrať, reprodukovať a analyzovať významné historické udalosti a osobnosti z dejín školstva, edukácie na Slovensku a vo svete,

- opísať školskú sústavu v Slovenskej republike,
- definovať a vysvetliť základné pojmy a témy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej a pedagogickej psychológie, psychológie osobnosti, vybrané témy zo psychohygieny,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na predškolský a mladší školský vek,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- opísať, vysvetliť, analyzovať, porovnať podmienky, princípy, obsah, stratégie, metódy, zásady, formy, prostriedky edukácie detí v predškolskom a mladšom školskom veku,
- opísať a odôvodniť pravidlá pedagogickej komunikácie,
- opísať a porovnať alternatívne školy a koncepcie výchovy,
- definovať a opísať druhy, zákonitosti a podmienky učenia, efektívnosť a organizáciu vyučovania, osobitosti výchovného pôsobenia,
- opísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky oboznamovania detí predškolského a mladšieho školského veku so živou a neživou prírodou,
- opísať, vysvetliť a charakterizovať všetky hudobné činnosti,
- samostatne písať prípravy na rôzne edukačné hudobné aktivity,
- aplikovať hudobnú teóriu a terminológiu na metodický materiál,
- prepojiť vedomosti z dejín hudby s metodikou hudobnej výchovy,
- opísať základy výtvarných a pracovných techník používaných v školskej praxi (materské školy a školské výchovno-vzdelávacie zariadenia),
- rozlíšiť základné znaky detského výtvarného prejavu a opísať vývinové etapy a individuálne osobitosti tohto prejavu,,
- vymedziť, vysvetliť charakteristické znaky vývojových období vo výtvarnom umení a aplikovať ich na tvorbe predstaviteľov,
- charakterizovať základné pojmy odbornej terminológie z telesnej výchovy,
- vysvetliť a zdôvodniť využitie jednotlivých druhov telovýchovného procesu, fáz motorického učenia a organizačných foriem,
- vysvetliť metodický postup nácviku základných lokomócií, umelých cvičení, pohybových a hudobno-pohybových hier, sezónnych činností,
- vysvetliť fyziologické základy telesnej a športovej výchovy, načrtnúť vplyv telesnej výchovy a telesných cvičení na organizmus detí,
- opísať pohybový vývin detí od narodenia po mladší školský vek,
- charakterizovať, opísať a členiť literatúru pre deti a mládež a tvorivo uplatňovať poznatky z nej v práci s deťmi,
- analyzovať populárno-náučnú literatúru a vhodne ju používať,
- opísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky jednotlivých vzdelávacích oblastí, podoblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,
- opísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky jednotlivých tematických oblastí výchovy vo výchovnom programe školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- charakterizovať školský vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie,
- charakterizovať výchovný program pre školské výchovno-vzdelávacie zariadenia,
- vysvetliť princípy predčitateľskej, počítateľskej prírodovednej a matematickej gramotnosti,
- analyzovať obsah, ciele, úlohy, stratégie, metódy, techniky, prostriedky tvorivej dramatiky a tvorivo ich aplikovať na školskú a mimoškolskú prax,
- vysvetliť základné pojmy z oblasti digitálnych technológií.
- vysvetliť princípy iluzívneho vzdelávania.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Pedagogické disciplíny (všeobecná pedagogika, špeciálna pedagogika, sociálna pedagogika). Psychologické disciplíny (všeobecná psychológia, vývinová psychológia, sociálna psychológia, psychológia osobnosti. Úloha občianskej spoločnosti.

Edukačný proces v materskej škole a v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach

Ciele, podmienky, princípy (zásady), obsah, stratégie a formy edukačnej činnosti v materskej škole.

Ciele, podmienky, princípy (zásady), obsah, stratégie a formy edukačnej činnosti v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach (školský klub detí, školský internát, centrum voľného času).

Základné dokumenty, podľa ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v materských školách. Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Základné dokumenty, podľa ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školských výchovno-

vzdelávacích zariadeniach. Výchový program školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia. Oboznámenie so súčasnosťou a minulosťou edukačných zariadení zameraných na predprimárne vzdelávanie a výchovu vo voľnom čase.

Plánovanie a vyhodnocovanie edukačnej práce. Zásady komunikácie s deťmi, ich zákonnými zástupcami. Uplatňovanie princípov iluzívneho vzdelávania, podporné opatrenia. Inklúzia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Jedinec ako subjekt edukácie z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry a dynamiky osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a sociálneho prostredia. Psychologické zákonitosti učenia, vyučovania, výchovy. Význam celoživotného vzdelávania a učenia sa.

Osobnosť učiteľa/učiteľky predprimárneho vzdelávania, vychovávateľa/vychovateľky

Zásady duševnej hygieny – zvládanie náročnosti a stresov profesie. Rozvoj profesijných i osobnostných kvalít. Metódy a techniky sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii. Etické princípy profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Osvojenie si odbornej terminológie. Orgány a sústavy ľudského tela, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií vzhľadom na anatómiu a fyziológiu dieťaťa predškolského a mladšieho školského veku. Zdravý životný štýl, podpora pohybu a uvedomenie si zodpovednosti za svoje zdravie. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu. Infekčné choroby, spôsoby ich prenosu, liečba a prevencia. Príčiny úrazov a ich následky v jednotlivých vekových kategóriách. Povinné vybavenie lekárníčky a jej použitie v prípade konkrétneho úrazu.

Metodiky edukačných činností

Plánovanie, organizácia, realizácia a vyhodnocovanie edukačných činností v materských školách a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Východiská edukačnej činnosti v materských školách – programové a metodické materiály. Rozvíjanie kompetencií (spôsobilostí) dieťaťa prostredníctvom vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb.

Edukačná činnosť v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Východiská edukačnej činnosti v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach – programové a metodické materiály. Rozvíjanie kompetencií žiaka prostredníctvom tematických oblastí výchovy (vzdelávacia, spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telovýchovná, zdravotná a športová) s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb.

Edukačné aktivity v hudobnej výchove – metodika nácviku a predvádzanie modelových výstupov z rôznych hudobných činností. Literárna a jazyková výchova – prehlbovanie estetického cítenia detí a ich rozhladenosti v detskej literatúre, upevňovanie čitateľských návykov a hygieny čítania.

Tvorivá dramatika – využitie dramatických hier, improvizácií, dramatizácií a inscenačnej tvorby pre riadenie dramatických činností v práci s deťmi, zručnosti s predmetom, rekvizitou, s vodením bábok, metodika práce s deťmi nad divadelným tvarom, vystupovanie na verejnosti.

Výtvarná výchova – rozvíjanie estetického cítenia a výtvarných schopností dieťaťa, tvorivosti prostredníctvom teoretických a praktických edukačných aktivít.

Telesná výchova – edukačné aktivity zamerané na správny výber prostriedkov telesnej výchovy podľa veku detí s cieľom ich telesného, funkčného a pohybového zdokonaľovania, upevňovanie zdravia a pohybovej výkonnosti detí.

Rozvíjanie matematickej gramotnosti – edukačné aktivity zamerané na osvojenie a používanie správnej matematickej terminológie a relevantného spôsobu vyjadrovania sa, na objavovanie, poznávanie, hľadanie a pochopenie vzájomných vzťahov, súvislostí a postupov potrebných pre nadobúdanie matematického myslenia detí.

Edukačné aktivity zamerané na rozvíjanie počiatočnej prírodovednej gramotnosti detí.

Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Ľudské práva a právne minimum v odbore

Práva dieťaťa, základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikácia v odbore. Podpora a obhajoba ľudských práv a práv dieťaťa v profesijnom i občianskom živote.

Legislatívne predpisy (zákony, vyhlášky, nariadenia vlády, pokyny, smernice) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné činnosti, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- analyzovať a hodnotiť edukačnú činnosť svoju i kolegov,
- preukázať samostatnosť a tvorivosť v práci,
- realizovať edukačnú prácu v reálnych podmienkach školy a školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia pod vedením skúseného pedagóga z praxe,
- realizovať spoločnú edukáciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s ostatnými deťmi,
- identifikovať sociokultúrny kontext rozvoja dieťaťa,
- analyzovať a hodnotiť správanie dieťaťa,
- komunikovať a spolupracovať s rodičmi, odbornými pracovníkmi, zriaďovateľom a ďalšími partnermi, preukázať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii,
- preukázať základy pohybových zručností zo základných športových odvetví a metodiku ich nácviku,
- rozvíjať princípy predčitateľskej, počiatočnej prírodovednej a matematickej gramotnosti detí predškolského veku,
- rozvíjať schopnosť dieťaťa uplatniť matematické predstavy a myslenie v komunikácii a aktívne ich využívať pri zvládaní životných situácií,
- pracovať s populárno-náučnou literatúrou a vhodne ju využívať vo všetkých činnostiach v priebehu dňa,
- rozvíjať vzťah detí k hovorenému slovu, k materinskému jazyku, k umeleckej a náučnej literatúre,
- uplatňovať metódy nácviku správnej výslovnosti, čítania a písania,
- rozvíjať vzťah detí k prírode, jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných,
- rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku,
- hrať na hudobné nástroje (hlavný a vedľajší) v rozsahu hudobnej literatúry určenej pre deti predškolského a mladšieho školského veku a jednoducho inštrumentálne improvizovať,
- spievať piesne rôznych žánrov rytmicky presne a intonačne čisto s nástrojmi i bez neho,
- rozvíjať hlasovú techniku, rozšíriť hlasový rozsah,
- používať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- prakticky realizovať modelové výstupy z rôznych hudobných činností v súlade s metodiku ich nácviku,
- rozvíjať elementárne výtvarné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku,
- rozvíjať výtvarné schopnosti a zručnosti ako i estetické cítenie detí mladšieho školského veku prostredníctvom praktických výtvarných činností,
- zhotoviť a vhodne použiť názornú didaktickú pomôcku v rámci edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- pracovať s ilustráciou,
- aplikovať dramatické hry a improvizácie na bežné situácie zo života, využívať literárne a hudobné predlohy na dramatizáciu,
- preukázať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov,
- tvorivo spolupracovať s deťmi pri nácviku scénok, divadelných predstavení, literárno-dramatických pásiem alebo pri tvorbe iných verejných vystúpení,
- rozvíjať verbálnu a neverbálnu komunikáciu v práci s deťmi,
- využívať metodiku riadenia dramatických hier a improvizácií,
- pracovať s predmetom, rekvizitou a bábkou, využívať ich reálnu, zástupnú a imaginárnu funkciu,
- integrovať digitálne technológie v edukačnom procese, zvoliť vývinovo primerané technológie pre deti predškolského veku a mladšieho školského veku,
- využívať informačno-komunikačné technológie, didaktickú techniku vo svojej práci a vo výchovno-vzdelávacej činnosti,
- používať osobný počítač, pracovať s textovým editorom, tvoriť tabuľky, pracovať s tabuľkami, grafmi, číselnými údajmi, databázami PC, tvoriť prezentácie,
- získavať informácie a komunikovať prostredníctvom internetu,
- rozvíjať elementárne technické premýšľanie detí predškolského veku,
- rozvíjať technické zručnosti a schopnosti detí mladšieho školského veku,
- viesť dieťa v materskej škole k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch,
- rozvíjať žiaduce osobnostné charakteristiky dieťaťa,
- rozvíjať základné zručnosti detí predškolského veku zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote,
- plánovať výchovno-vzdelávacie činnosti s ohľadom na rozvojové možnosti detí,

- vyhodnocovať edukačný proces detí predškolského veku s využitím evalvačných otázok,
- uplatňovať motivačné, aktivizujúce a zážitkové metódy vo výchove a vzdelávaní mimo vyučovania detí v školskom klube,
- rozvíjať efektívne spôsoby učenia sa detí, rozvíjať autonómnosť detí v príprave na vyučovanie v školskom klube,
- vyhodnocovať edukačný proces detí mladšieho školského veku,
- zvoliť a využívať formy a metódy zamerané na realizáciu voľno-časových aktivít v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- aktívne pracovať s obsahovými a výkonovými štandardami jednotlivých vzdelávacích oblastí a podoblastí v školského vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie,
- aktívne pracovať s cieľmi jednotlivých tematických oblastí výchovného programu školského zariadenia,
- podieľať sa na tvorbe školského vzdelávacieho programu pre materskú školu a výchovného programu v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- zabezpečovať ochranu zdravia a bezpečnosti detí pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu,
- uplatňovať a chrániť práva dieťa.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Základné spôsobilosti pre edukačnú činnosť – plánovanie, organizovanie, zrealizovanie a vyhodnotenie výchovno-vzdelávacích činností s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti dieťaťa a žiaka, na jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, sociokultúrne špecifiká, ako aj na jeho potreby, záujmy a podmienky školy. Metodické spôsobilosti pre rozvíjanie osobnosti dieťaťa po stránke kognitívnej, sociálno-emocionálnej, perceptuálno-motorickej s prihliadnutím na špecifické osobitosti edukácie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Uplatňovanie princípov inkluzívneho vzdelávania.

Edukácia v materskej škole – rozvíjanie vzťahu detí k poznávaniu a učeniu sa prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania, rozvíjanie dimenzie školskej spôsobilosti detí.

Edukačná činnosť v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach – rozvíjanie záujmových činností detí/žiacov počnúc mladším školským vekom v tematických oblastiach výchovy (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodovedno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovná, zdravotná a športová oblasť).

Uplatňovanie praktických zručností v hre na hudobné nástroje (hlavný a vedľajší) v rozsahu hudobnej literatúry určenej pre deti predškolského a mladšieho školského veku a jednoduchej inštrumentálnej improvizácie. Uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Taktná a kultivovaná komunikácia, verbálna, neverbálna komunikácia, grafická podoba komunikácie. Uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní. Zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktické vyučovanie pre výkon edukačnej činnosti v materskej škole a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach

Získavanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon edukačnej činnosti v materskej škole a v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Aplikovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí z metodík hudobnej, výtvarnej, telesnej, literárnej a jazykovej výchovy a z tvorivej dramatiky. Aplikovanie poznatkov z psychohygieny, stratégií, metód a techník sebapoznania, sebaregulácie, sebavýchovy smerujúcich k zvládaniu stresov a rizík povolania. Rešpektovanie a uplatňovanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, poskytovanie prvej predlekárskej pomoci pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život. Tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie vlastných projektov na zadané témy.

Odborná prax v materských školách

Pozorovanie práce učiteľov/učiteľiek v materských školách. Nácvik, uplatňovanie teórie a metodík v praktických činnostiach, osvojovanie si profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizovanie a vedenie činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s deťmi. Aplikácia teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých vzdelávacích oblastiach predprimárneho vzdelávania. Podieľanie sa pod vedením učiteľa/učiteľky na realizácii školského vzdelávacieho programu materskej školy, práca s obsahovými a výkonovými štandardmi jednotlivých vzdelávacích oblastí, vyhodnocovanie detského učenia a pokroku s využívaním evalvačných otázok.

Odborná prax v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach

Pozorovanie práce vychovávateľov/vychovávateľiek v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Nácvik, uplatňovanie teórie a metodík v praktických činnostiach, osvojovanie si profesionálnych postupov

a zručností potrebných pre plánovanie, organizovanie a vedenie činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s deťmi. Aplikácia teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých tematických oblastiach výchovného programu. Podieľanie sa pod vedením vychovávateľa/vychovávateľky na realizácii výchovného programu. Práca s výchovnými cieľmi jednotlivých tematických oblastí výchovy v školskom klube, vyhodnocovanie edukácie detí mladšieho školského veku.

ŠTUDIJNÝ ODBOR

SOCIÁLNO-VÝCHOVNÝ PRACOVNÍK, SOCIÁLNO-VÝCHOVNÁ PRACOVNÍČKA

Vzdelávací program študijného odboru umožňuje prípravu absolventov, ktorí sú schopní vykonávať odborné činnosti zamerané na poskytovanie sociálnej a výchovnej starostlivosti klientom rôznych vekových kategórií v zariadeniach sociálnych služieb s prihliadnutím na ich postihnutie alebo zdravotné obmedzenie. Absolvovanie vzdelávacieho programu študijného odboru zároveň umožňuje nadobúdanie potrebných kompetencií pre realizovanie výchovnej činnosti s deťmi a mládežou s dôrazom na zariadenia sociálnej pomoci (zariadenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, zariadenia sociálnych služieb). Absolventi sa uplatnia aj v pracovných pozíciách v oblasti sociálnej pomoci v štátnej správe a samospráve.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociológie, andragogiky, geragogiky,
- vysvetliť a analyzovať základné pojmy zo psychológie všeobecnej, vývinovej, sociálnej, osobnosti, patopsychológie, psychohygieny,
- opísať náročné životné situácie, stratégie, metódy ich zvládania,
- charakterizovať význam a funkcie rodiny, rodinnej výchovy v procese začleňovania jedinca do spoločnosti,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- opísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie detí, dospelých a seniorov s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné aktivity,
- vysvetliť a aplikovať špecifiká edukačnej a sociálnej práce s osobami zo sociálne znevýhodneného prostredia, s utečencami, s migrantmi, bezdomovcami, s osobami so zdravotným znevýhodnením,
- opísať vzťahy medzi sociálnym prostredím a výchovou v kontexte starostlivosti o deti, mládež a dospelých,
- vysvetliť princípy inkluzívnej edukácie,
- vysvetliť hru, jej znaky a fyziologickú podstatu jej fungovania, klasifikovať hry, objasniť pedagogickú, psychologickú a sociálnu funkciu hry,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti v pracovných a výtvarných technikách a zvládnuť základy pestovateľských, chovateľských a obslužných činností a aplikovať ich v praxi,
- charakterizovať niektoré možnosti využitia hudby, v práci s ľuďmi rôznych vekových kategórií (hudobné hry s využitím hovoreného a spievaného slova, hry s hudbou, dramatizácia, hra na telo a ľahko ovládateľných nástrojoch, počúvanie hudby),
- vysvetliť význam muzikoterapie pre človeka, ilustrovať ho na príkladoch,
- zdôvodniť využitie vlastnej fonotéky a videonahrávok pre prácu sociálno-výchovného pracovníka,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti (vypracovať scenár rôznych organizačných foriem),
- vysvetliť význam pohybu pre zdravie človeka,
- určiť zdravotný význam pohybových aktivít pre jednotlivé vekové kategórie, posúdiť vhodnosť pohybových aktivít podľa záujmu a veku,
- zostaviť program pohybových aktivít pre jednotlivé vekové skupiny,
- napláňovať organizácie telovýchovnej a športovej akcie a postup pri organizovaní športového podujatia,
- zostaviť kartotéku telovýchovných cvičení a hier,
- osvojiť si postupy tvorby programov pre voľný čas v jednotlivých oblastiach činnosti,
- vysvetliť základné pojmy zo sociológie,

- opísať druhy sociálnych skupín a ich znaky,
- opísať a porovnať sociálnu komunikáciu,
- definovať, vymedziť, analyzovať metódy sociálnej práce,
- orientovať sa v systéme sociálnej starostlivosti pre vybrané skupiny obyvateľstva,
- špecifikovať, resp. opísať a analyzovať sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje,
- vymedziť a vysvetliť predmet sociálnoprávnej ochrany,
- porovnať spoločenskú realitu v rôznych oblastiach spoločenského života,
- analyzovať jednotlivé systémy spoločnosti,
- používať základné poznatky starostlivosti o zdravie,
- vysvetliť rôzne vzťahy v spoločnosti, opísať rôzne oblasti spoločenského života,
- uviesť a opísať obsah a význam právnych noriem, týkajúcich sa poskytovania pomoci jednotlivým skupinám obyvateľstva,
- definovať základné princípy manažérskej stratégie a taktiky a vysvetliť hlavné personálne a sociálne činnosti manažéra,
- vymedziť podstatu ekonomických javov, vzťahov a procesov súvisiacich so sociálne znevýhodneným prostredím.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Psychológia (všeobecná psychológia, vývinová psychológia, sociálna psychológia). Patopsychológia a psychopatológia. Pedagogika (všeobecná pedagogika, špeciálna pedagogika, sociálna pedagogika). Andragogika, geragogika. Sociológia. Úloha občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Podmienky, princípy (zásady), obsah, metódy, formy edukačnej práce. Edukačné inštitúcie. Edukácia osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Jediniec ako subjekt edukácie z hľadiska psychologických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a sociálneho prostredia. Princípy inkluzívneho vzdelávania, podporné opatrenia. Všeobecné a špecifické podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky, komunikácia v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov. Edukačná činnosť v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a v zariadeniach sociálnych služieb (v centrách pre deti a rodiny). Edukačná činnosť v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach – výchovné programy v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Rozvíjanie kompetencií žiaka prostredníctvom tematických oblastí výchovy.

Osobnosť edukátora

Zásady duševnej hygieny – zvládanie náročnosti a stresov profesie. Rozvoj profesijných a osobnostných kvalít. Metódy a techniky sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii. Etické princípy profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Osvojenie si odbornej terminológie. Orgány a systavy ľudského tela, fyziologické funkcie a dysfunkcie s prepojením na dané vekové kategórie. Zdravý životný štýl, zodpovednosť za svoje zdravie. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu. Infekčné choroby, spôsoby ich prenosu, liečba a prevencia. Príčiny úrazov a ich následky v jednotlivých vekových kategóriách. Povinné vybavenie lekárníčky a jej použitia v prípade konkrétneho úrazu. Poskytovanie predlekárskej prvej pomoci pri stavoch ohrozujúcich život.

Metodiky edukačných činností

Plánovanie, organizovanie, realizácia a vyhodnocovanie poznávacích, kultúrnych, umeleckých (výtvarných, hudobných, hudobno-pohybových, literárnych, dramatických a pod.), telovýchovných, pohybových a športových aktivít pre rôzne vekové kategórie s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb. Pedagogika voľného času – jej špecifiká, edukačné činnosti a formy v jednotlivých zariadeniach. Využitie hry v pedagogike voľného času. Výtvarná výchova – výtvarné umenie, výtvarné techniky, umenie a život, práca v živote človeka. Hudobná výchova – hudba a jej vnímanie, organizácia hudobného života, základy teórie literárno-dramatickej výchovy, dramatická výchova, dramatoterapia, návštevy kultúrnych podujatí. Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Sociálno-výchovná oblasť

Sociálna politika štátu, jej systém a nástroje. Základy sociálnej práce, metódy sociálnej práce jednotlivými

skupinami klientov. Organizácia a systém sociálnej starostlivosti, sociálnej pomoci, sociálno-právnej ochrany.

Ľudské práva a právne predpisy v odbore

Základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikácia v odbore. Podpora a obhajoba ľudských práv v profesijnom a občianskom živote. Osvojenie si legislatívnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku inklúzie zdravotne postihnutých a sociálne ohrozených jedincov,
- spolupracovať s odborníkmi z výchovných, vzdelávacích, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení,
- navrhnúť riešenia v starostlivosti o rodinu, deti, mládež, seniorov, postihnutých a neprispôsobivých občanov, rizikových skupín,
- pracovať pod kontrolou s jednotlivcom, skupinou i komunitou,
- vypracovať a prezentovať projekty zo sociálnej oblasti
- vytvoriť programy pre voľnočasové aktivity pre deti /klientov rôznych vekových kategórií,
- plánovať, realizovať a vyhodnocovať výchovno-vzdelávacie činnosti detí/klientov rôznych vekových kategórií,
- rozvíjať sociálne zručnosti, postoje a kultúrnu identitu dieťaťa a žiaka,
- rozvíjať záujmové činnosti detí v jednotlivých tematických oblastiach výchovy,
- uplatňovať inkluzívny prístup vo výchovnej a sociálnej starostlivosti,
- uplatňovať zručnosti pedagogickej a sociálnej komunikácie v práci s dieťaťom/klientom,
- dodržiavať BOZP a PO, hygienické predpisy v reálnych podmienkach sociálneho/výchovného zariadenia,
- poskytnúť predlekársku prvú pomoc pri drobných úrazoch a poraneniach, pri život ohrozujúcich poraneniach a úrazoch.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Základné zručnosti pre edukačnú prácu s klientmi rôznych vekových kategórií – plánovanie, organizovanie, realizovanie a vyhodnocovanie edukačných aktivít s prihliadnutím na ich individuálne osobitosti ako aj na ich potreby, záujmy a podmienky zariadenia. Uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Taktná a kultivovaná komunikácia, verbálna, neverbálna komunikácia, grafická podoba komunikácie. Uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní. Zodpovedné a diskkrétne narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktické vyučovanie na výkon sociálno-výchovnej činnosti

Oboznámenie sa s náplňou práce štátnych a neštátnych inštitúcií z oblasti sociálnej starostlivosti, aplikovanie teoretických poznatkov z odborných predmetov a podieľanie sa na riešení problémov sociálnych klientov. Tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy. Nácvik uplatňovania metodiky edukačných činností, osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie, rozvíjanie sociálnych zručností potrebných pri práci s ľuďmi. Pozorovanie, analyzovanie a interpretovanie konkrétnych sociálnych situácií, oboznámenie sa so základnou dokumentáciou, legislatívou a organizáciou záujmovej, sociálnej a výchovnej činnosti v konkrétnych zariadeniach sociálneho charakteru.

Získavanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon výchovnej činnosti v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately (centrum pre deti a rodiny), v zariadeniach sociálnych služieb, prípadne v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Pozorovanie práce vychovávateľa/vychovávateľky. Pod vedením vychovávateľa/vychovávateľky nadobúdanie zručností potrebných pre výchovnú činnosť zameranú na zabezpečenie vývinových potrieb dieťaťa s rešpektovaním jeho individuálnych osobitostí. Plánovanie, realizovanie a vyhodnocovanie výchovno-vzdelávacej činnosti, uplatňovanie

individuálneho prístupu. Rozvíjanie zručností detí potrebných v bežnom živote, organizovanie voľnočasových a relaxačných aktivít detí. Pomoc dieťaťu s prípravou na vyučovanie, komunikácia so školou a školskými zariadeniami, s odborníkmi z poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení, s rodinou dieťaťa. Nadobúdanie a overovanie praktických zručností potrebných pre realizáciu záujmových činností detí v tematických oblastiach výchovy (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť – výtvarná, hudobná, literárno-dramatická, telovýchovno-športová oblasť – zdravotná, turistická, dopravná).

ŠTUDIJNÝ ODBOR

ANIMÁTOR VOĽNÉHO ČASU, ANIMÁTORKA VOĽNÉHO ČASU

Vzdelávací program študijného odboru umožňuje prípravu absolventov, ktorí sú schopní kvalifikovane vykonávať odborné činnosti v oblasti výchovy vo voľnom čase pre deti, mládež, dospelých i seniorov. Odborná príprava umožňuje získanie spôsobilostí organizovať a realizovať programy pre voľnočasové aktivity pre rôzne vekové kategórie s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb, realizovať animačné aktivity vo vzdelávacích, kultúrnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu. Absolventi si osvoja kompetencie rozvíjať edukačne a záujmové činnosti detí a mládeže v tematických oblastiach výchovného programu v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach s dôrazom na centrú voľného času.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať voľný čas, pojem animácia v súvislosti s voľným časom,
- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky, andragogiky, geragogiky a sociológie,
- vymedziť zásady, metódy, organizačné formy, prostriedky a obsah výchovy a vzdelávania detí, mládeže a dospelých s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- charakterizovať výchovný program pre školské výchovno-vzdelávacie zariadenia,
- vysvetliť princípy inkluzívneho vzdelávania,
- definovať voľný čas ako priestor profesionálneho pôsobenia animátora,
- opísať animáciu ako nástroj profesionálneho pôsobenia animátora,
- vymedziť základné zložky, zámery a princípy animácie,
- charakterizovať určujúce znaky jednotlivých animačných oblastí,
- uviesť základné princípy, metódy a postupy pri tvorbe a realizácii animačných programov,
- vysvetliť podstatu hry ako jednej zo zložiek animácie,
- uviesť základné znaky a klasifikáciu hier,
- projektovať, organizovať a realizovať voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- opísať postupy animácie v zariadeniach, ktoré poskytujú voľnočasové aktivity,
- vysvetliť metódy, formy, prostriedky dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- naplánovať a zorganizovať animačné aktivity z oblasti dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- vymedziť požiadavky na odbornosť a osobnostný profil animátora,
- vysvetliť podstatu a význam duševnej hygieny v živote každého človeka s osobitným dôrazom na profesiu animátora,
- rozoznať nebezpečenstvo syndrómu vyhorenia v povolaniach založených na sociálnych vzťahoch, záťažových situáciách (stres, frustrácia, konflikt, deprivácia),
- vysvetliť význam komunikácie v medziľudských vzťahoch, určiť formy sociálnej komunikácie,
- opísať druhy sociálnych skupín a ich znaky,
- vysvetliť základné pojmy zo sociológie,
- vymedziť podstatu vybraných odvetvových sociologických disciplín,
- diskutovať o rôznych systémoch spoločnosti,
- vysvetliť základné pojmy z teórie a dejín kultúry,
- rozlíšiť charakteristické znaky jednotlivých vývojových období v dejinách kultúry,

- opísať vplyv kultúry na ľudské správanie a prežívanie,
- definovať základné pojmy z manažmentu a marketingu,
- charakterizovať základné manažérske funkcie,
- opísať nástroje, spôsoby a formy riadiacej práce manažéra,
- definovať pojmy marketing a marketingové riadenie,
- opísať nástroje a priebeh marketingového výskumu,
- aplikovať jednotlivé zložky propagačného mixu na praktických príkladoch,
- definovať pojmy projekt a projektový manažment,
- používať IKT pri príprave voľnočasových aktivít a programov v jednotlivých animačných oblastiach,
- vysvetliť základné pojmy z cestovného ruchu,
- charakterizovať systém cestovného ruchu, oblasti, strediská a podniky cestovného ruchu,
- opísať produkty a služby cestovného ruchu,
- zostaviť plán trasovania, program, organizačné, materiálne a personálne zabezpečenie určenej aktivity cestovného ruchu,
- vysvetliť základné pojmy z hospodárskej geografie v aplikácii na praktické činnosti,
- vymedziť základné okruhy problémov občianskeho, pracovného, obchodného, trestného a rodinného práva,
- definovať hlavné ekonomické javy, vzťahy a procesy v súčasnom trhovom hospodárstve.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Pedagogické vedy (všeobecná pedagogika, špeciálna pedagogika, sociálna pedagogika). Pedagogika voľného času a pedagogika zážitku. Psychologické vedy (vývinová psychológia, sociálna psychológia, psychológia osobnosti). Sociológia. Aplikované vedy o spoločnosti a človeku.

Teoretické základy edukácie

Podmienky, princípy (zásady), obsah, metódy, formy edukácie v inštitúciách, ktoré ich uplatňujú vo svojej činnosti. Jedinec ako subjekt edukácie z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a z hľadiska sociálneho prostredia. Všeobecné a špecifické podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky, komunikácia v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov. Teórie výchovy a vzdelávania, plánovanie a projektovanie edukačnej činnosti a spôsoby hodnotenia vlastnej práce. Princípy inkluzívnej edukácie.

Edukačná činnosť v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach s dôrazom na edukačnú činnosť v centrách voľného času. Výchovné programy v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach.

Osobnosť animátora/edukátora

Uplatňovanie zásad duševnej hygieny v práci, zvládanie náročnosti profesie, záťažových situácií. Rozvoj profesijných i osobnostných kvalít, aplikovanie metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy. Hodnotenie vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a etických princípov viažucich sa k profesii. Význam a potreba celoživotného učenia sa.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Osvojenie si odbornej terminológie. Orgány a sústavy ľudského tela, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Zdravý životný štýl, zodpovednosť za svoje zdravie. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu. Prevencia úrazov a poskytovanie prvej predlekárskej pomoci.

Metodiky animačných činností

Plánovanie, organizácia, realizácia a vyhodnocovanie animačných aktivít pre rôzne vekové kategórie s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb. Základné informácie o voľnom čase, metódach výchovy k aktívnemu, tvorivému a kultivovanému tráveniu voľného času. Metodika animačnej činnosti zameraná na šport a telovýchovné činnosti – praktické návody pre tvorbu programov zameraných na rozvoj pohybových aktivít a hier, relaxačných cvičení s prvkami muzikoterapie, otužovanie a strečing. Organizácia a zabezpečenie športových aktivít, akcií a podujatí (príprava, propagácia, organizácia, materiálové zabezpečenie).

Metodika animačnej činnosti zameraná na výtvarnú činnosť – výtvarné techniky, používanie výrazových prostriedkov z oblasti zobrazovania (kresba, maľba, grafika, tlač, koláž, práca s prírodným materiálom), pracovné činnosti (ručné práce, kombinované techniky, montáže a demontáže, a i.).

Metodika animačnej činnosti zameraná na hudbu – spevácke, hudobno-pohybové, inštrumentálne činnosti a počúvanie hudby. Využitie hudby v herných aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi.

Muzikoterapia – metódy a formy práce s klientmi jednotlivých vekových kategórií.

Metodika animačnej činnosti zameraná na dramatickú výchovu – praktické návody pre tvorbu programov zameraných na dramatické umenie v aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi. Práca s knihou, reprodukčné činnosti, prednes, dramatické, námetové a symbolické hry, príprava literárno-dramatického pásma.

Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Ľudské práva, právne predpisy a riadenie v odbore

Základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikácia v odbore. Podpora a obhajoba ľudských práv v profesijnom a občianskom živote. Základy občianskeho, rodinného, trestného a pracovného práva. Základy sociálnych a ekonomických javov, vzťahov a procesov. Princípy, metódy a činnosti riadiacej práce manažéra na prvej a strednej úrovni, systém štátnych a neštátnych organizácií a inštitúcií, ktoré pôsobia v oblasti voľného času. Základné informácie o podnikaní v cestovnom ruchu. Základné informácie o finančných nástrojoch na podporu voľnočasových aktivít na Slovensku a v krajinách Európskej únie.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- organizovať a realizovať programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre deti/klientov rôznych vekových kategórií,
- uplatňovať základné pedagogické a psychologické zákonitosti, zásady a princípy pri riešení odborných problémov v praktických činnostiach,
- plánovať, organizovať a riadiť animačné aktivity v obci, v štátnych a komerčných inštitúciách a organizáciách poskytujúcich voľnočasové aktivity,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné činnosti, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- pracovať s mapami, grafmi, štatistickým materiálom, odbornou literatúrou a ďalšími učebnými materiálmi,
- aplikovať poznatky a vedomosti z oblasti projektového manažmentu v praktických činnostiach pri tvorbe a realizácii projektov na zadanú alebo zvolenú tému,
- zostaviť a prezentovať projekt na určenú alebo zvolenú tému v oblasti aktivít voľného času,
- vypracovať finančné, materiálne a personálne zabezpečenie rôznych animačných programov,
- aplikovať umenie, hudbu a šport v aktivitách vo voľnom čase,
- pripraviť a predviesť krátke dramatické predstavenie pre deti/klientov,
- rozvíjať záujmové činnosti detí v tematických oblastiach výchovy,
- podieľať sa na realizácii na výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia,
- ovládať základy práce s počítačovou technikou a IKT,
- ovládať základy práce s textovým a tabuľkovým procesorom, internetom a programom na tvorbu prezentácií,
- dodržiavať BOZP a PO, hygienické predpisy v reálnych podmienkach konkrétneho zariadenia,
- poskytnúť predlekársku prvú pomoc pri drobných úrazoch a poraneniach, pri životohrozužujúcich poraneniach a úrazoch.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Základné edukačné zručnosti – naplánovanie, zorganizovanie, zrealizovanie a vyhodnotenie programov pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach.

Vypracovanie a prezentovanie projektu s tematikou súvisiacou s voľným časom s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti klienta ako aj na jeho potreby a záujmy. Získavanie kompetencií rozvíjať záujmové činnosti žiakov v tematických oblastiach výchovy (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodovedno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovná, zdravotná a športová oblasť).

Uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Taktná a kultivovaná komunikácia, verbálna, neverbálna komunikácia, grafická podoba komunikácie. Uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní. Zodpovedné a diskkrétne narábanie

s informáciami a osobnými údajmi.

Praktické vyučovanie pre animačné a edukačné činnosti

Nadobúdanie zručností v oblasti tvorby programov pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre deti/klientov rôznych vekových kategórií a zručností v oblasti tvorby a prezentácie projektov zameraných na oblasť aktivít voľného času a podnikania v oblasti voľného času, cestovného ruchu, manažmentu a marketingu. Tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy.

Realizovanie animačných činností a aktivít samostatne pod dohľadom povereného zamestnanca. Uplatňovanie teórie a metodiky animácie v praktických činnostiach v oblasti dramatického, výtvarného, hudobného umenia a kultúry a v rekreačnej telesnej výchove. Osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie animačných činností. Rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s ľuďmi v zariadeniach alebo inštitúciách, kde sa realizujú animačné činnosti a aktivity.

Osvojovanie si kompetencií rozvíjať záujmové činnosti detí a mládeže v tematických oblastiach výchovy (vzdelávacia oblasť, spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodovedno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovná, zdravotná a športová oblasť v školských výchovnovzdelávacích zariadeniach s dôrazom na záujmovú činnosť v centrách voľného času. Podieľanie sa pod vedením pedagóga na realizácii výchovného programu školských výchovno-vzdelávacích zariadení. Aplikovanie animačných činností v rozvíjaní záujmových činností detí a mládeže.

Uplatňovanie poznatkov z psychohygieny, metód a techník sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy umožňujúcich zvládať stres a riziká povolania. Rešpektovanie a uplatňovanie pravidiel bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Poskytovanie prvej predlekárskej pomoci pri úrazoch a drobných poraneniach a pri stavoch ohrozujúcich život.

ŠTUDIJNÝ ODBOR PEDAGOGICKÝ ASISTENT PEDAGOGICKÁ ASISTENTKA

Vzdelávací program študijného odboru umožňuje nadobudnúť absolventom potrebné kompetencie pre edukačnú prácu pedagogického asistenta. Ťažiskom prípravy absolventa je zvládnutie činností, ktoré sú zamerané na priamu pedagogickú činnosť a individuálnu prácu so žiakmi podľa inštrukcií pedagóga, na prácu so žiakmi počas voľnočasových aktivít. Dôraz sa kladie na schopnosť spolupráce s pedagógom pri uskutočňovaní školského vzdelávacieho programu materskej, základnej a strednej školy, školy pre deti alebo žiakov s nadaním, špeciálnej školy alebo výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia, na utváranie rovnosti príležitostí vo výchove a vzdelávaní a na prekonávanie zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér. Absolventi študijného odboru sa uplatnia ako kvalifikovaní pedagogickí asistenti (asistent učiteľa, asistent vychovávateľa, asistent majstra odbornej výchovy) v školách a v školských zariadeniach.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky, všeobecnej psychológie, sociálnej psychológie, vývinovej psychológie, psychológie osobnosti, patopsychológie a psychohygieny,
- opísať, vysvetliť podmienky, princípy, obsah, metódy, prostriedky a formy edukačnej práce,
- opísať školskú sústavu v Slovenskej republike,
- orientovať sa v štátnych a školských vzdelávacích a výchovných programoch a v obsahu vzdelávania v jednotlivých predmetoch,
- vysvetliť princípy inkluzívneho vzdelávania,
- definovať a aplikovať aktuálne právne normy týkajúce sa školskej legislatívy,
- vysvetliť špecifiká edukačnej práce a inklúzie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- opísať a upraviť vzdelávací obsah a zaradenie špeciálnych aktivít zodpovedajúcich deťom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- opísať a prezentovať alternatívne formy komunikácie (augmentatívna a alternatívna komunikácia),

- identifikovať mieru a závažnosť zdravotného postihnutia dieťaťa a žiaka
- rozpoznať, analyzovať a riešiť sociálno-patologické javy a poruchy správania sa dieťaťa a žiaka,
- charakterizovať základy prevencie a nápravy sociálno-patologických javov a porúch správania sa dieťaťa a žiaka,
- rozpoznať a analyzovať zákonitosti psychického a fyzického vývinu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- definovať a opísať druhy, zákonitosti a podmienky učenia, efektívnosť a organizáciu vyučovania, osobitosti výchovného pôsobenia,
- identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa detí a žiakov,
- analyzovať štýly učenia sa individuálne začlenených detí a žiakov,
- rozpoznať zvláštnosti sociálneho prostredia, pomenovať sociálne roly a sociálne skupiny v priebehu života človeka,
- identifikovať, v spolupráci s pedagógom, sociokultúrny kontext vývinu a sociokultúrne špecifiká dieťaťa a žiaka,
- objasniť za pomoci príkladov špecifické jazykové a kognitívne problémy detí a žiakov z odlišného kultúrneho alebo sociálne znevýhodneného prostredia ovplyvňujúce ich vzdelávanie v škole,
- definovať, analyzovať ciele a obsah kompenzačných aktivít, zapájanie rodiny do kompenzačných aktivít,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na predškolský a školský vek,
- opísať a odôvodniť pravidlá pedagogickej komunikácie,
- opísať a porovnať alternatívne školy a koncepcie výchovy,
- prezentovať formy a metódy spolupráce s rodinou a podieľať sa na ich realizácii,
- definovať základné bezpečnostné a hygienické opatrenia v podmienkach školy, školského zariadenia,
- orientovať sa v odbore súčasných informačno-komunikačných technológií a ich využití v edukačnom procese,
- charakterizovať záujmové voľnočasové aktivity (spevacké, hudobné, pohybové, výtvarné, pracovné, dramatické).

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku

Osvojenie a používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Pedagogika – všeobecná pedagogika, špeciálna pedagogika. sociálna pedagogika. Psychológia – všeobecná psychológia, vývinová psychológia, sociálna psychológia, psychológia osobnosti. Patopsychológia. Psychohygiena.

Edukačný proces

Podmienky, princípy (zásady) edukácie detí a žiakov v predškolskom a školskom veku. Obsah, stratégie, formy a prostriedky edukácie detí a žiakov v predškolskom a školskom veku. Základy plánovania a vyhodnocovania edukačnej práce. Zásady komunikácie s deťmi/žiakmi a ich zákonnými zástupcami. Systém vzdelávania na Slovensku, úlohy a poslanie vzdelávacích inštitúcií na jednotlivých stupňoch, organizácii a riadení školstva, možnosti neformálneho vzdelávania. Jedinec ako subjekt edukácie z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry a dynamiky osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a sociálneho prostredia. Psychologické zákonitosti učenia, vyučovania, výchovy. Význam celoživotného vzdelávania a učenia sa. Špecifiká edukačnej práce a inklúzie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vytváranie podmienok na prekonávanie jazykových, zdravotných a sociálnych bariér dieťaťa a žiaka pri zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu. Princípy inkluzívneho vzdelávania.

Osobnosť pedagogického asistenta/asistentky

Náročnosť profesie, uplatňovanie zásad duševnej hygieny. Rozvíjanie profesijných a osobnostných kvalít – aplikovanie metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, sebavýchovy. Hodnotenie vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a ďalších noriem viažucich sa na profesiu. Dodržiavanie etických princípov profesie pedagogického asistenta.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Osvojenie si odbornej terminológie. Orgány a sústavy ľudského tela, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Zdravý životný štýl, zodpovednosť za svoje zdravie. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu. Infekčné choroby, spôsoby ich prenosu, liečba a prevencia. Úrazy, príčiny a následky v jednotlivých vekových kategóriách, zásady poskytovania prvej predlekárskej prvej pomoci.

Metodiky edukačných a záujmových činností

Plánovanie, organizácia, realizácia a vyhodnocovanie edukačných a záujmových činností (výtvarných, hudobných, hudobno-pohybových, dramatických, telovýchovných, pohybových a športových) detí a žiakov rôznych vekových kategórií. Rešpektovanie ich individuálnych schopností vo vzťahu ich zdravotnému a sociálnemu znevýhodneniu, kultúrnym špecifikám a nadaniu. Obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, dramatickej výchovy, pracovnej výchovy a ich aplikovanie vo voľnočasových aktivitách. Aplikovanie poznatkov zo vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Človek a hodnoty, Človek a spoločnosť, Človek a príroda, Matematika a práca s informáciami, Zdravie a pohyb v edukačnej práci pedagogického asistenta. Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Ľudské práva a právne minimum v odbore

Práva dieťaťa a základné ľudské práva. Dokumenty o ľudských právach a ich aplikácia v odbore. Podpora a obhajoba ľudských práv a práv dieťaťa v profesijnom i občianskom živote. Osvojenie si legislatívnych predpisov v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné činnosti, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce (podľa pokynov pedagóga),
- projektovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné a voľnočasové aktivity podľa pokynov pedagóga,
- pomáhať deťom a žiakom pri osvojovaní si učiva a požadovaných kompetencií a pri príprave na vyučovanie,
- realizovať edukačné činnosti detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami spoločne s ostatnými deťmi a žiakmi,
- v spolupráci s pedagógom analyzovať a riešiť sociálne a sociálno-patologické javy detí a žiakov,
- spolupodieľať sa na riešení problematiky individuálne začlenených detí a žiakov v predprimárnom, primárnom a sekundárnom vzdelávaní v edukačnom procese,
- utvárať nevyhnutné podmienky na prekonávanie jazykových, kultúrnych a sociálnych bariér detí a žiakov pri zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu,
- rozvíjať kultúrne špecifiká vo výchovných aktivitách,
- rozvíjať sociálne zručnosti, postoje a kultúrnu identitu dieťaťa a žiaka,
- v spolupráci s pedagógom analyzovať a hodnotiť správanie dieťaťa a žiaka,
- komunikovať a spolupracovať s rodičmi, pedagogickými a odbornými zamestnancami a sociálnymi partnermi školy,
- dodržiavať BOZP a PO, hygienické predpisy v reálnych podmienkach školy/výchovného zariadenia
- poskytnúť prvú pomoc pri drobných úrazoch a poraneniach, pri život ohrozujúcich poraneniach a úrazoch,
- využívať informačno-komunikačné technológie, didaktickú techniku vo svojej práci, v praktických činnostiach, v riešení projektov z pedagogickej oblasti, vo voľnočasových aktivitách,
- pomáhať deťom a žiakom z odlišného kultúrneho alebo sociálne znevýhodneného prostredia adaptovať sa na školské prostredie a zvládanie vzdelávacích požiadaviek,
- pracovať s osobnými údajmi detí a žiakov v zmysle platnej legislatívy a rodín diskretné a spoľahlivo; pracovať v tíme,
- rozvíjať sebaobslužné činnosti detí a žiakov so zdravotným postihnutím potrebné pre zvládnutie bežných úkonov na vyučovaní a na mimoškolských aktivitách,
- analyzovať, hodnotiť a utvárať prosociálne čítanie a správanie dieťaťa a žiaka osvojovanie si mravných návykov, utváranie základov kultivovaného správania,
- prezentovať nenásilné riešenie konfliktov a kooperatívne správanie.
- identifikovať psychologické a sociálne faktory a štýly učenia sa detí a žiakov,
- používať didaktické pomôcky, prístroje a zariadenia v súlade s predpismi BOZP a pracovnými postupmi,
- preukázať samostatnosť a tvorivosť v práci,
- realizovať edukačnú prácu v reálnych podmienkach školy pod vedením skúseného pedagóga z praxe,
- preukázať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii,
- viesť a/alebo napomáhať pri plánovaní, organizovaní a realizácii činností voľnočasových aktivít (športových, hudobných, pohybových, výtvarných, dramatických a iných) s využitím individuálnych, skupinových

- nových alebo hromadných foriem výchovy,
- rozvíjať špecifické schopnosti detí a žiakov,
- rozvíjať verbálnu a neverbálnu komunikáciu v práci s deťmi žiakmi
- používať osobný počítač, pracovať s textovým editorom, tvoriť tabuľky, pracovať s tabuľkami, grafmi, číselnými údajmi, databázami PC, tvoriť prezentácie,
- získavať informácie a komunikovať prostredníctvom internetu.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Osvojenie základných zručností potrebných pre edukačnú činnosť pedagogického asistenta – plánovanie, zorganizovanie, zrealizovanie a vyhodnotenie výchovno-vzdelávacích činností pod vedením pedagóga s prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa a žiaka, na jeho potreby, a záujmy. Základné metódy poznávania a hodnotenia detí a žiakov. Aplikovanie špecifik edukačnej práce a inklúzie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Aplikovanie teoretických vedomostí z pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky, psychológie, patopsychológie a psychohygieny, metodiky edukačných činností v realizácii edukačných a záujmových činností detí a žiakov. Utváranie rovnosti príležitostí vo výchove a vzdelávaní na prekonávanie priestorových, informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér. Uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore. Dodržiavanie BOZP, hygienických predpisov v reálnych podmienkach školy a školského výchovného zariadenia. Poskytovanie prvej predlekárskej pomoci pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život.

Komunikácia a etika

Osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie vo verbálnej, neverbálnej a v grafickej podobe. Formovanie osobnosti – uvedomovanie si svojej hodnoty, rozvíjanie schopnosti tolerancie, sociálneho porozumenia a spolupráce, empatie a asertivity. Uplatňovanie etických princípov profesie (etického kódexu) v správaní a konaní. Zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi. Osvojenie si schopnosti nenásilného riešenia konfliktov a kooperatívneho správania.

Praktické vyučovanie pre výkon činnosti pedagogického asistenta

Nadobúdanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon edukačnej činnosti pedagogického asistenta – podieľanie sa na uskutočňovaní školského vzdelávacieho programu materskej školy, základnej školy, školy a triedy pre deti s nadaním alebo žiakov s nadaním, špeciálnej školy alebo výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia. Oboznámenie sa s organizáciou výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole, základnej škole, špeciálnej škole, školskom výchovno-vzdelávacom zariadení. Pozorovanie a rozbor práce pedagóga – učiteľa, vychovávateľa, prípadne majstra odborného výcviku. Spolupráca s pedagógom pri plánovaní, projektovaní a hodnotení výchovno-vzdelávacieho procesu, pri identifikácii učebného štýlu a individuálnych edukačných potrieb detí a žiakov, špecifik ich sociokultúrneho prostredia. Pomoc pri prekonávaní priestorových, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér detí a žiakov. Projektovanie a realizácia záujmových a voľnočasových aktivít pre deti a žiakov rôznych vekových kategórií, organizovanie spoločenských podujatí školy a školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia, komunikácia a spolupráca s rodičmi, komunitou, pedagogickými a odbornými zamestnancami, sociálnymi partnermi školy a výchovného zariadenia. Aplikovanie poznatkov z psychohygieny, stratégií, metód a techník sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy umožňujúcich zvládanie stresov a rizík povolania. Rešpektovanie a uplatňovanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a etických princípov profesie.

**Skupina
študijných odborov**

76 UČITEĽSTVO

pomaturitné kvalifikačné štúdium

STUPEŇ VZDELANIA:

ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

6 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

6.1 Popis vzdelávacieho programu

Absolvovanie vzdelávacieho programu pomaturitného kvalifikačného štúdia v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo umožňuje žiakom získanie odbornej kvalifikácie v inom odbore vzdelania, než v ktorom vykonali maturitnú skúšku. Žiak študuje len odborné vyučovacie predmety, ktoré sú nevyhnutné pre získanie kľúčových a odborných kompetencií potrebných na výkon povolania v oblasti edukačnej činnosti a sociálnej starostlivosti.

6.2 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie – dvojročné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR⁵:	4
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk/jazyk národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania. Súčasťou prijímacieho konania v študijnom odbore 7649 N učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo je overenie jazykových, hudobných, výtvarných a pohybových schopností.
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	V profesiách a pracovných pozíciách v predprimárnom, primárnom a sekundárnom vzdelávaní, vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, centrá pre deti a rodiny, v zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe.
Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

⁵ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

6.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške na vzdelávanie vyjadrenie lekára so špecializáciou všeobecné lekárstvo o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania. K prihláške na vzdelávanie pripojí vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie, ktoré obsahuje návrh podporného opatrenia, ak chce uchádzač požiadať o vykonanie prijímacej skúšky podľa upravených podmienok.

V študijnom odbore 7649 N učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči, poruchy správania, je oslobodený od telesnej výchovy a trpí poruchami farbicitu. V študijnom odbore 7670 N pedagogický asistent, pedagogická asistentka nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči a poruchy správania.

7 PROFIL ABSOLVENTA

7.1 Všeobecná charakteristika absolventa

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto profil absolventa je totožný s uvedeným v kapitole 2.1 (klikni [sem](#)).

8 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

8.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Disponibilné hodiny	6	192
SPOLU	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	32	28	60
Teoretické predmety	32	21 ^{a)}	53
Odborná prax ^{c)}	–	7	7
Disponibilné hodiny ^{d)}	6		
SPOLU	66		

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

8.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

- a) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Výučba odbornej praxe sa realizuje s minimálnou dotáciou 7 hodín týždenne. Pri navýšení hodinovej dotácie odbornej praxe sa môže znížiť o príslušný počet týždenných hodín dotácia určená na praktické cvičenia. Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu minimálne 20 pracovných dní, 6 hodín denne za celé štúdium. Do denného rozsahu odbornej praxe realizovanej v školských kluboch možno zaradiť 1 hodinu individuálnej prípravy žiaka na edukačnú činnosť.
- d) Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- f) SOŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako SOŠ pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- g) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- h) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

9 VZDELÁVACIE OBLASTI

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie oblasti pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 4 (klikni [sem](#)).

10 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie štandardy pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 5 (klikni [sem](#)).

V nasledujúcom texte sú uvedené len vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor starostlivosť o seniorov, ktorý je možné študovať iba formou pomaturitného kvalifikačného štúdia.

10.1 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

ŠTUDIJNÝ ODBOR	
<i>STAROSTLIVOSŤ O SENIOROV V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH</i>	
Vzdelávací program študijného odboru umožňuje nadobudnutie spôsobilostí, ktoré sú potrebné pre vykonávanie odborných činností v oblasti poskytovania sociálnych služieb a starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb so zameraním na vekovú kategóriu seniorov. Ťažiskom prípravy absolventov je získavanie odborných vedomostí a zručností z oblasti poskytovania sociálnych služieb a komplexnej opatrovateľskej starostlivosti o seniorov s dôrazom na plánovanie, organizovanie, riadenie, usmerňovanie aktivít s cieľom rozvoja každodenného fungovania klienta v jeho prirodzenom prostredí alebo v zariadení sociálnych služieb.	
TEORETICKÉ VYUČOVANIE	
Výkonové štandardy	
Absolvent má:	
<ul style="list-style-type: none">- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej psychológie, psychológie osobnosti, patopsychológie a psychohygieny,- objasniť problematiku psychológie práce, pomáhajúcich profesií, psychológie chorých a hendikepovaných,- rozlišovať základné pojmy zo starostlivosti o seniorov, opatrovateľstva, geriatrickej starostlivosti, patológie, hygieny, epidemiológie, aktivít a integrácie, geragogiky, metodiky edukačných činností, andragogiky, sociálnej patológie,- opísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie seniorov,- vymedziť pravidlá komunikácie a špecifiká komunikácie s klientmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,- stručne charakterizovať obsah aktivít seniorov so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,- definovať problematiku učenia a organizáciu edukačného procesu,- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na seniorský vek,- vysvetliť ľudské práva a základné právne normy odboru,- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,- opísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela a určiť zmeny a patologické prejavy u starších osôb,- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie a zhodnotiť ich význam pre oblasť sta-	

roslivosti,

- vymedziť teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti⁷ prevencie, hygieny a epidemiológie,
- opísať podstatu opatrovateľského procesu a jeho jednotlivé kroky, vysvetliť význam jeho využívania v praxi,
- definovať základný manažment starostlivosti o klienta v zariadení sociálnych služieb a v domácnosti,
- opísať a vysvetliť pravidlá pre vedenie súboru opatrovateľskej dokumentácie a vyberať primeranú formu,
- určiť metódy získavania informácií o klientovi pre účely opatrovania a poskytovania sociálnych služieb,
- reprodukovat' základné poznatky o systémových ochoreniach a hodnotiť s nimi súvisiace prejavy u klienta/seniora,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- rozlišovať základné zložky potravín a ich vplyv na zdravie človeka,
- rozoznať primerané technologické a dietetické postupy v spojitosti so zdravím klienta/seniora.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Geragogické, psychologické a pedagogické disciplíny s prepojením na základy sociológie.

Edukačný proces

Podmienky, princípy (zásady), obsah, metódy a formy edukačnej práce so seniormi. Všeobecné a špecifické podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky, komunikácia v edukácii seniorov (prijímateľov sociálnej služby). Rešpektovanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb klientov a psychologických zákonitostí učenia, vyučovania. Jediniec ako subjekt edukácie z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy a sociálneho prostredia. Inkluzívny prístup v edukácii seniorov. Systém vzdelávania na Slovensku, možnosti neformálneho a informálneho vzdelávania. Potreba celoživotného vzdelávania a učenia sa.

Osobnosť poskytovateľa sociálnej služby, opatrovateľa

Zásady duševnej hygieny – zvládanie náročnosti a stresov profesie. Rozvoj profesijných a osobnostných kvalít. Metódy a techniky sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii. Etické princípy profesie.

Základy zdravotných náuk

Osvojenie si odbornej terminológie. Orgány a sústavy ľudského tela, fyziologické funkcie a dysfunkcie s prepojením na vekovú kategóriu seniorov. Posúdenie zmien a ich prejavov u seniora s prepojením na rozhodovanie a vykonanie potrebných opatrení v situácii starostlivosti. Základné informácie o hygienických podmienkach, základných druhoch chorôb. Infekčné choroby – spôsoby prenosu, liečebné postupy, prevencia. Príčiny úrazov, ich následky u seniorov, povinné vybavenie lekárničky a jej použitie v prípade konkrétneho úrazu. Zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie.

Metodika záujmových činností

Plánovanie, organizácia, realizácia a vyhodnocovanie aktivít pre vekovú kategóriu seniorov s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Základy rozvoja záujmových činností u seniorov (spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovno-športová oblasť). Obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, pracovnej výchovy a ich aplikovanie v záujmových činnostiach.

Starostlivosť o seniorov, opatrovateľská služba

Teoretické základy starostlivosti o seniorov. Podmienky poskytovania sociálnych služieb, opatrovateľskej služby prijímateľovi sociálnej služby v domácom prostredí a v zariadení sociálnej služby. Individuálne potreby, aktivizovanie prijímateľa sociálnej služby, spolupráca s rodinou. Vedenie určeného individuálneho plánu. Úkony sebaobsluhy vrátane dodržiavania liečebného režimu v domácom prostredí. Úkony sebaobsluhy vrátane dodržiavania liečebného režimu v zariadeniach sociálnych služieb. Starostlivosť o domácnosť klienta a základné sociálne aktivity. Organizácia domácich prác, ekonomické, ekologické hospodárenie. Rozvíjanie podnikateľských spôsobilostí. Zásady racionálnej výživy, orientácia v potravinárskych výrobkoch. Dodržiavanie technologických postupov a zásad bezpečnosti a ochrany zdravia.

⁷ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR

Základná legislatíva v odbore

Základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikácia v odbore. Podpora a obhajoba ľudských práv v profesijnom a občianskom živote. Všeobecne záväzné právne predpisy (zákony, vyhlášky, nariadenia vlády, pokyny, smernice) v oblasti sociálnych služieb. Konkrétne pomoc občanovi v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnostiach. Sociálna politika štátu, jej systém a nástroje. Systém sociálnych služieb vybraným skupinám obyvateľstva na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, na zvládanie stresov a rizík povolania,
- v práci uplatňovať zodpovedajúce právne predpisy a normy vo vzťahu klientovi, vo vzťahu k ochrane, bezpečnosti a protipožiarnej ochrane, hygiene práce,
- poskytnúť opatrovateľskú starostlivosť o klienta⁸, poskytovať sociálnu službu, opatrovateľskú službu,
- riešiť samostatne alebo v tíme problémové úlohy, interpretovať výsledky a prijímať rozhodnutia v spojitosti s poskytovaním sociálnych služieb,
- zvládať interpersonálne vzťahy na pracovisku i s klientmi, ktorým poskytuje služby,
- utvárať klientovi podmienky k vykonávaniu sebaobslužných úkonov, vrátane dodržiavania liečebného režimu, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít,
- asistovať, dohliadať, viesť, inštruovať klienta, skupinu klientov pri zabezpečovaní podmienok na ich fungovanie v každodennom živote,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné aktivity, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- rozvíjať u klientov vzťah k hudobným, výtvarným, pracovným, dramatickým, športovým a telesným činnostiam,
- aktivizovať klientov v zariadeniach sociálnych služieb a v domácom prostredí k hudobným, výtvarným, dramatickým, športovým, telesným a pracovným činnostiam,
- využívať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- uplatňovať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s klientmi, s blízkymi osobami klienta zariadení sociálnych služieb a v domácej starostlivosti,
- samostatne poskytovať sociálne služby, samostatne poskytovať opatrovateľskú starostlivosť o klienta, vrátane dodržiavania liečebného režimu v domácom prostredí a v zariadení, v rozsahu vymedzenom platnými predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR,
- vypracovať, viesť a aktualizovať individuálny opatrovateľský plán u klientov v domácom prostredí a zariadeniach sociálnych služieb
- spracovať správne obsahovo opatrovateľskú dokumentáciu a uchovávať ju,
- viesť predpísaným spôsobom, na príslušných formulároch evidenciu činností vrátane výsledkov u klienta, na požadovanej odbornej úrovni,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti počítačovej a informačnej techniky,
- zabezpečovať podmienky podporujúce správny somatický a neuropsychický vývin klientov,
- spolupracovať s odborníkmi z edukačných, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení.

Obsahové štandardy

Aplikácia poznatkov v edukačnom procese

Základné zručnosti pre edukačnú prácu – naplánovanie, zorganizovanie, zrealizovanie a vyhodnotenie edukačných činností s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti jedinca, ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky zariadenia, prípadne aj vzhľadom na jeho handicap, stav zdravia. Rozvíjanie osobnosti klientov po stránke kognitívnej, socio-afektívnej, senzomotorickej. Spolupráca s ďalšími odborníkmi pri riešení problémov klientov. Zvládnutie techník a odborných postupov opatrovateľskej starostlivosti

⁸ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

o zverenieho klienta. Uplatňovanie praktických zručností v oblasti počítačovej a informačnej techniky v odbore.

Komunikácia a etika

Osvojenie si taktných a kultivovaných komunikačných zručností vo verbálnej, neverbálnej a v grafickej podobe v styku s klientmi, príbuznými klientov a verejnosťou. Uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, zodpovedné a diskkrétne narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktické vyučovanie pre poskytovanie sociálnych služieb, opatrovateľskej služby

Nadobúdanie a rozvíjanie praktických zručností potrebných pre výkon starostlivosti o seniorov, opatrovateľskej služby v zariadeniach sociálnych služieb alebo v domácom prostredí klienta. Integrovanie vedomostí, zručností, postojov a návykov z opatrovateľskej, psychologickéj a etickej oblasti do komplexnej starostlivosti o klienta v súlade so stupňom jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

Oboznámenie sa s atmosférou v zariadeniach sociálnych služieb. Osvojenie si základných praktických profesionálnych návykov z oblasti organizačnej, bezpečnostnej a zdravotno-hygienickej. Používanie vhodných pracovných a kompenzačných pomôcok. Nácvik postupov zvládania úkonov sebaobsluhy klienta (osobná hygiena, stravovanie, starostlivosť o lôžko, obliekanie, mobilita, motorika, dodržiavanie liečebného režimu v domácom prostredí a v zariadení a pod.). Zabezpečovanie potrieb starostlivosti o domácnosť, základných sociálnych aktivít (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavovanie úradných záležitostí). Nácvik základných sociálnych zručností spojených s udržiavaním sebestačnosti klienta, s jeho životoprávou a denným režimom, podporou sociálnych kontaktov s okolím, rozvojom jeho záujmových aktivít, uspokojovaním jeho ďalších osobných potrieb.

Rozvoj praktických zručností pre ďalší profesijný rozvoj a samostatné podnikanie.

ŠTUDIJNÝ ODBOR

MAJSTER ODBORNEJ VÝCHOVY, MAJSTERKA ODBORNEJ VÝCHOVY

Vzdelávací program študijného odboru umožňuje doplnenie kvalifikačných predpokladov na získanie pedagogickej a špeciálnopedagogickej spôsobilosti majstrov odbornej výchovy s úplným stredným vzdelaním a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré sú potrebné pre kvalifikovaný výkon pedagogickej činnosti majstra odbornej výchovy pri uskutočňovaní praktického vyučovania žiakov stredných odborných škôl v konkrétnej oblasti profesijnej prípravy s dôrazom na špecifiká praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania a na vykonávanie edukačnej činnosti v triede a v škole s výchovno-vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Ťažiskom prípravy absolventov je poskytnutie nevyhnutných vedomostí a zručností v oblasti pedagogiky, psychológie, špeciálnej pedagogiky a didaktiky praktického vyučovania.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základné pojmy zo všeobecnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky, všeobecnej psychológie, sociálnej psychológie, vývinovej psychológie, psychológie osobnosti a patopsychológie,
- definovať základné pojmy z psychológie výchovy, metód výchovného pôsobenia a vplyv výchovných metód na psychický a emocionálny vývin žiaka,
- identifikovať výchovne problémové správanie žiaka a opísať spôsoby prevencie a intervencie,
- charakterizovať školský systém v Slovenskej republike,
- vysvetliť biologické, sociálno-psychologické aspekty vývinu žiaka príslušného vekového obdobia,
- vysvetliť psychologické zákonitosti procesu učenia sa žiaka,
- uviesť zásady socializácie žiaka v školskom prostredí,
- identifikovať individuálne spôsoby učenia sa žiaka,
- opísať metódy identifikácie špecifik sociokultúrneho prostredia a posúdiť ich vplyv na vývin a učenie sa žiaka,
- formulovať kognitívne, psychomotorické a afektívne ciele v podobe učebných požiadaviek,
- charakterizovať jednotlivé didaktické zásady výchovno-vzdelávacej činnosti a ich uplatnenie v praktic-

kom vyučovaní,

- charakterizovať didaktické metódy výchovno-vzdelávacieho procesu a ich uplatnenie v praktickom vyučovaní,
- rozlíšiť vyučovacie metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa,
- orientovať sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s pedagogickou činnosťou majstra odbornej výchovy,
- orientovať sa v pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, ostatných koncepcných a strategických dokumentoch a materiáloch školy,
- uviesť pedagogické a didaktické princípy plánovania a projektovania praktického vyučovania,
- opísať štruktúru vyučovacieho dňa,
- teoreticky zdôvodniť možnosti výberu metód a foriem hodnotenia učenia žiaka,
- orientovať sa v metodických pokynoch týkajúcich sa hodnotenia a klasifikácie žiakov,
- opísať zákonitosti psychického vývinu a osobnosti žiaka príslušného vekového obdobia,
- opísať psychické poruchy a odchýlky, uviesť činitele ich vzniku a vývinu,
- vysvetliť podstatu procesov sociálnej interakcie a sociálnej komunikácie vo vzťahu učiteľ – žiak/trieda,
- opísať riziká sociálno-patologických javov a možnosti primárnej prevencie a nápravy,
- orientovať sa v podporných opatreniach pre žiakov poskytovaných školou/školským zariadením,
- definovať individuálne charakteristiky žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- opísať obsah, metódy, formy a prostriedky edukačnej práce žiakov so zdravotným znevýhodnením, so zdravotným postihnutím, chorých alebo zdravotne oslabených,
- opísať metódy, formy, prostriedky edukačnej práce žiakov so sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- vysvetliť obsah, metódy, formy, prostriedky edukačnej práce žiakov s mentálnym postihnutím,
- vysvetliť obsah, metódy, formy, prostriedky edukačnej práce žiakov s vývinovými poruchami, s poruchami aktivity a pozornosti, s vývinovými poruchami učenia,
- vysvetliť obsah, metódy, formy, prostriedky edukačnej práce žiakov s poruchami správania, s narušením funkcií v emocionálnej alebo sociálnej oblasti,
- vysvetliť obsah, metódy, formy, prostriedky edukačnej práce žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- vysvetliť princípy organizácie vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- definovať princípy inkluzívneho vzdelávania,
- charakterizovať vyučovaciu jednotku v špeciálnej strednej škole, odbornom učilišti a v praktickej škole,
- charakterizovať kompenzačné pomôcky a špeciálnu didaktickú techniku a ďalšie výučbové prostriedky pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- uviesť vyučovacie metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- opísať možnosti využívania didaktickej techniky, materiálneho, technického a technologického zázemia odborného vzdelávania,
- vysvetliť príčiny a dôsledky poškodení jednotlivých sústav orgánov ľudského tela,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- uviesť požiadavky na hygienu školského prostredia,
- špecifikovať príslušné pravidlá a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- charakterizovať prvky verbálnej a neverbálnej komunikácie, ich efektivitu a vplyvy,
- vymenovať základné právne normy o ochrane detí a mládeže,
- opísať vybavenie lekárničky a uviesť príklady jej použitia,
- definovať príslušné pravidlá a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, opísať zásady ochrany životného prostredia,
- posúdiť možnosti vlastného kariérového rastu v systéme kariérového rozvoja pedagogických zamestnancov.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku

Základy pedagogiky, základné pedagogické pojmy a kategórie. Osobnosť človeka a faktory jej utvárania. Ciele výchovy a vzdelávania, osobitosti učenia, motivácia a aktivizácia žiakov, edukačný vplyv spoločnosti a rodiny, rola pedagóga, spolupráca rodiny a školy. Poznatky z pedagogickej psychológie, psychologické zákonitosti procesu výchovy žiakov, metódy výchovného pôsobenia. Výchovne problémové správanie, prevencia, intervencia.

Osobnosť majstra odbornej výchovy, systém celoživotného vzdelávania. Základné teoretické vedomosti, pojmy a praktické spôsobilosti z psychológie a patopsychológie, všeobecnej psychológie, psychológie osobnosti, vývinovej, pedagogickej a sociálnej psychológie. Špecifiká psychického, sociálneho a fyzického

vývinu jedinca. Psychologické zákonitosti procesu učenia sa. Poznatky z oblasti psychických porúch a odchýlok, prístup k ľuďom s psychickými poruchami a odchýlkami. Sociálno-psychologické aspekty vývinu žiaka. Školská sústava a školská legislatíva.

Špeciálna pedagogika

Základné poznatky a orientácia v problematike špeciálnej pedagogiky. Špeciálnopedagogická diagnostika. Výchovno-vzdelávacie pôsobenie na mládež v špeciálnych zariadeniach v školskej a mimoškolskej práci. Vývin, anomálie vývinu a prognostika v špeciálnej pedagogike. Sústava zariadení a škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Preventívna a poradenská špeciálnopedagogická starostlivosť. Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených, zdravotne postihnutých, sluchovo postihnutých, psychosociálne narušených. Pedagogika mládeže s narušenou komunikačnou schopnosťou, mládeže s poruchami učenia, s poruchami správania. Pedagogika viacnásobne postihnutých. Pedagogika nadaných a talentovaných.

Špecifiká výchovy, práca a vzdelávanie žiakov s rôznymi stupňami mentálneho postihnutia, s psychosociálne narušenou mládežou a žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. Edukačné potreby detí s poruchami správania, systém pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Hodnotenie a klasifikácia žiakov s poruchami správania.

Biológia a patobiológia mládeže a hygiena

Poznanie ľudského tela a jeho funkcií, organizmus človeka ako celok. Základné informácie o anatomických, fyziologických a morfológických osobitostiach, priebeh a prognóza chorobných zmien. Stavba a funkcia jednotlivých sústav zdravého i chorého ľudského organizmu. Základy hygieny, hygienické podmienky a predpoklady edukačného procesu, hygiena pracovného prostredia. Zdravý životný štýl, spôsob života a jeho vplyv na zdravie. Starostlivosť a predchádzanie ochorení. Povinné vybavenie lekárníčky a jej použitie v prípade konkrétneho úrazu. Základná orientácia v poskytovaní prvej pomoci. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.

Všeobecná didaktika

Základy všeobecnej didaktiky. Riadenie výchovno-vzdelávacieho procesu, učebná činnosť žiakov. Teória vzdelávania (pojem a predmet didaktiky, pojem vzdelávanie – funkcie, ciele, druhy, obsah, pojem vzdelanie, učebný plán, učebné osnovy, učebnice, učivo, štandardy, vyučovací/výučbový proces – pojem, funkcie, fázy, špecifické ciele vyučovacieho procesu).

Vyučovacie zásady (pojem a klasifikácia zásad, analýza vyučovacích zásad). Vyučovacie metódy (pojem, funkcie a klasifikácia metód, analýza vyučovacích metód, účinnosť vyučovacích metód).

Organizačné formy vyučovania (pojem a klasifikácia organizačných foriem, vyučovacia hodina – pojem, typy, štruktúra, ďalšie organizačné formy – vychádzka, výlet, exkurzia...).

Didaktické prostriedky (pojem a klasifikácia didaktických prostriedkov, funkcie a požiadavky kladené na didaktické prostriedky). Obsah a proces vzdelávania a základné alternatívne koncepcie vyučovacieho procesu. Špecifické ciele vyučovacieho procesu. Moderné a alternatívne koncepcie vyučovania. Kurikulárne dokumenty.

Didaktika praktického vyučovania

Zákonitosti javov a procesov v praktickom vyučovaní (odborný výcvik, odborná prax a praktické cvičenia). Analýza cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania v štátnom vzdelávacom programe, kľúčové kompetencie, výkonové a obsahové štandardy odborného vzdelávania, školský vzdelávací program, učebný plán a učebné osnovy. Ciele a úlohy praktického vyučovania, taxonómia cieľov, formy, spôsob a miesto výkonu praktického vyučovania. Výchovný význam a pedagogicko-psychologické základy vyučovacieho procesu, didaktická analýza obsahu praktického vyučovania, didaktický systém usporiadania učiva.

Zásady praktického vyučovania (spájanie teórie s praxou, sústavnosť, názornosť, primeranosť, trvanlivosť), organizačné formy (vyučovací deň, štruktúra, priebeh a typy vyučovacích dní), metódy (metódy praktického vyučovania, nácvik psychomotorických spôsobilostí a návykov) a prostriedky (informačné a komunikačné technológie vo vyučovaní, špecifické problémy využívaných didaktických prostriedkov).

Činnosť majstra odbornej výchovy (plánovanie vyučovacieho procesu, príprava majstra odbornej výchovy na vyučovací deň, realizácia vyučovacieho dňa, kontrola a hodnotenie vyučovacieho procesu, hodnotenie a klasifikácia žiaka, pravidlá a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci).

Plánovanie práce majstra odbornej výchovy, metodika praktického vyučovania s dôrazom na bezpečnosť práce, uplatňovanie vyučovacích metód z didaktického, logického, psychologického a procesuálneho aspektu. Pedagogická dokumentácia v praktickom vyučovaní, v duálnom vzdelávaní.

Osobitosti učenia sa žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami v praktickom vyučovaní (aplikácia prvkov diferenciácie, individuálny prístup vo vzdelávaní).

Špecifiká realizovania praktického vyučovania (vzdelávacie programy, špecifiká plánovania a realizovania, hodnotenie a klasifikácia žiakov, metodický pokyn na hodnotenie a klasifikáciu, zaškolenie, zaučenie, vyučenie, hodnotenie a klasifikácia žiakov pri ukončovaní štúdia).

Výchova k ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci a k tvorbe a ochrane životného prostredia.

Obsahový štandard má teoreticko-praktický charakter.

Profesijná etika a ľudské práva

Etika a profesionalita pedagogického zamestnanca. Profesijná etika. Základné etické kategórie, normatívny, eticko-personálny a interpersonálny rozmer morálky pedagogického povolania. Etický kódex profesie. Ľudské práva v Ústave SR, orientácia v základných dokumentoch definujúcich základné práva človeka. Edukácia a práva detí a mládeže. Komplexný rozvoj osobnosti, hodnoty a tradície vlastnej a iných kultúr, rozvoj zodpovedného spolunažívania. Ochrana osobných údajov.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- plánovať a organizovať činnosť jednotlivcov a skupín žiakov,
- dodržiavať didaktické zásady názornosti a primeranosti v procese výučby,
- aplikovať metódy (najmä metódu inštruktáže a nácviku pracovných zručností) a formy vzhľadom na edukačné ciele a individuálne schopnosti žiaka,
- uskutočniť didaktickú analýzu učiva – rozložiť obsah učiva na základné prvky,
- zvoliť úlohy a praktické činnosti pre žiakov pre dosiahnutie edukačných cieľov,
- aplikovať adekvátne materiálne, technické, technologické a didaktické prostriedky,
- aplikovať informačno-komunikačné technológie v edukačnej práci,
- identifikovať učebný štýl a individuálne edukačné potreby žiakov,
- analyzovať a hodnotiť správanie žiaka,
- hodnotiť priebeh a výsledky praktického vyučovania a učenia sa žiaka,
- spolupracovať na tvorbe a aktualizácii školského vzdelávacieho programu v príslušnom učebnom alebo študijnom odbore,
- podieľať sa v spolupráci s triednym učiteľom, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie na vypracovaní individuálneho vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- aplikovať podporné opatrenia pre žiakov poskytovaných školou alebo školským zariadením v jednotlivých formách praktického vyučovania,
- akceptovať vplyv verbálnej a neverbálnej komunikácie na klímu pri praktickom vyučovaní,
- metodicky usmerňovať a spolupracovať s inštruktormi praktického vyučovania u právnických a fyzických osôb,
- viesť povinnú školskú dokumentáciu v oblasti odborného vzdelávania a prípravy,
- naplánovať technologické postupy a postup pracovných operácií,
- identifikovať individuálne charakteristiky žiaka vyplývajúce zo špecifik jeho sociokultúrneho prostredia,
- akceptovať vývinové odlišnosti a psychické osobitosti každého žiaka,
- aplikovať špeciálne vyučovacie a vzdelávacie zásady, metódy, organizačné formy, prostriedky a postupy v edukácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- rozvíjať osobnosť a zručnosti žiaka so zdravotným znevýhodnením s dôrazom na vedomosti a zručnosti, v ktorých je predpoklad, že by mohol byť úspešný na trhu práce,
- rozvíjať osobnosť a zručnosti žiaka s mentálnym postihnutím s dôrazom na vedomosti a zručnosti, v ktorých je predpoklad, že by mohol byť úspešný na trhu práce,
- komunikovať citlivo a taktne so žiakmi a rodičmi, dodržiavať základné etické princípy,
- pracovať diskretné a spoľahlivo s osobnými údajmi žiakov,
- aplikovať vedomosti v oblasti ľudsko-právnej problematiky,
- uplatňovať základné právne normy a etické princípy,
- spolupracovať s rodičmi a odborníkmi v edukačných, poradenských, zdravotníckych a sociálnych zariadeniach,
- aplikovať techniky riešenia náročných životných situácií a riešenie konfliktov,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život,
- aplikovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a základy ochrany životného prostredia v špecifických podmienkach konkrétneho odboru vzdelávania.

Obsahové štandardy

Sociálno-psychologický výcvik

Formovanie a rozvíjanie sociálno-emocionálnych, kognitívnych a behaviorálnych zručností s dôrazom na rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností. Rozvoj osobnosti majstra odbornej výchovy. Rozvoj komunikačných zručností. Efektívne riešenie konfliktov, asertívne presadzovanie názorov, eliminovanie predsudkov, tolerancia odlišných svetonázorov, postojov, hodnôt a kultúry iných ľudí. Efektívna komunikácia na vyučovaní a na pracovisku, zlepšovanie sociálneho kontaktu s okolím.

Informačné a komunikačné technológie

Metódy získavania, spracovávanía, ukladania a využívania nových informácií a ich aplikácia do vzdelávania. Rozširovanie rozsahu vzdelania žiakov o vedomosti a zručnosti práce s informačnými a komunikačnými technológiami na užívateľskej úrovni (kancelárske programy, digitalizácia učebných materiálov, interaktívna tabuľa a i.). Využívanie informačných a komunikačných technológií vo všetkých fázach vyučovacieho procesu a ich zaradenie do jednotlivých súčastí vyučovacích aktivít (motivácia žiakov, osvojovanie učiva, upevňovanie a prehľbovanie nového učiva, domáca príprava, spätná väzba, kontrola a hodnotenie žiakov).

Odborná prax

Profesijné kompetencie pre výkon povolania majstra odbornej výchovy, prepojenie praktických skúseností s teoretickými vedomosťami formou modelových a prípravných situácií v učebniach strednej odbornej školy, ktorá uskutočňuje vzdelávací program. Precvičovanie základných stratégií spojených s plánovaním, realizáciou a hodnotením vyučovacieho procesu pod vedením odborného učiteľa – didaktika.

Príprava na maturitnú skúšku z praktickej časti odbornej zložky formou obhajoby vlastného projektu.

Výučbová pedagogická prax formou priamej vyučovacej činnosti v reálnom edukačnom prostredí (v dielňach v strednej škole, na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania). O absolvovaní výučbovej pedagogickej praxe žiaci doložia potvrdenie, ktorého súčasťou je hodnotenie praxe podľa kritérií vypracovaných školou.

Rozvoj nadobudnutých vedomostí, zručností, skúseností a hodnôt prostredníctvom realizácie výučby konkrétnych vyučovacích jednotiek. Aplikácia adekvátnych vyučovacích metód, stratégií a prostriedkov s ohľadom na prejavy individuality žiaka, osobitosti učenia sa, špecifické výchovno-vzdelávacie potreby a aplikácia prvkov diferenciacie vo vyučovaní.

11 EXTERNÁ FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V súlade s platnými legislatívnymi predpismi sa výchova a vzdelávanie organizuje nielen dennou, ale aj externou formou štúdia.

Externá forma štúdia sa organizuje ako večerná, diaľková alebo dištančná. V stredných odborných školách sa praktické vyučovanie nemôže realizovať dištančnou formou vzdelávania. Dištančné vzdelávanie vyžaduje tvorbu samostatného ŠkVP (popr. samostatnej časti ŠkVP) v ktorom sú presne vymedzené podmienky:

- požadované vstupy a ciele,
- realizácia kontaktu žiak – učiteľ (musí byť zabezpečený overený kontakt),
- štruktúra a spôsob realizácie obsahu vzdelávania – napr. súpis požadovaných samostatných prác, zoznam študijných materiálov, pomôcok a ďalších študijných informácií, rád a odporúčaní pre zjednodušenie štúdia,
- kritéria a spôsob hodnotenia jednotlivých výstupov,
- vlastná príprava a realizácia ukončovania štúdia.

Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné. Z tohto dôvodu je v externej forme štúdia vhodné navýšiť počet vyučovacích hodín/konzultácií v tých predmetoch ŠkVP, ktoré si vyžadujú nácvik zručností. Na tento účel je možné využiť disponibilné hodiny uvedené v RUP. Žiak sa v externej forme štúdia nehodnotí zo správania.

12 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA

12.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	16	512
Odborné vzdelávanie	22	704
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	16	512
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk	8	256
Človek a spoločnosť dejepis občianska náuka geografia	3	96
Človek a príroda biológia	2	64
Matematika a práca s informáciami matematika informatika	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	22	704
Teoretické vyučovanie	12	384
Praktické vyučovanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	40	1280

12.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé

⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španiel-sky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponi-bilných hodín.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- g) Predmet geografia sa vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štú-dia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpi-sov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cviče-niach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou prak-tického vyučovania je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň. V študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo absolvujú žiaci za štúdium minimálne 120 hodín odbornej praxe v materských školách a 90 ho-dín odbornej praxe v školských kluboch detí. Okrem toho absolvujú za štúdium odbornú prax súvisle v rozsahu 15 pracovných dní, 6 vyučovacích hodín za je-den deň v materských školách a 10 pracovných dní, 5 vyučovacích hodín za je-den deň v školských kluboch detí.
- j) Povinnou súčasťou praktického vyučovania v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej kon-cepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po preroko-vaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie zá-kladného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúce-ho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spo-ločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	18	576
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18	576
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra prvý cudzí jazyk	10	320
Človek a spoločnosť dejepis občianska náuka	3	96
Človek a príroda biológia	2	64
Matematika a práca s informáciami matematika informatika	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vyučovanie	12	384
Praktické vyučovanie	8	256
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	40	1280
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

12.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového poč-

¹⁰ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

tu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- h) Predmet geografia sa vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- k) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹¹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	10	320
Odborné vzdelávanie	13	416
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	10	320
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk	4	128
Človek a spoločnosť dejepis občianska náuka geografia	1	32
Človek a príroda biológia	2	64
Matematika a práca s informáciami matematika informatika	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	13	416
Teoretické vyučovanie	7	224
Praktické vyučovanie	6	192
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	24	768

12.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štú-

¹¹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

dium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- g) Predmet geografia sa vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou praktického vyučovania je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň. V študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo je (z celkového počtu 192 konzultačných hodín praktického vyučovania) určených na realizáciu minimálne 100 hodín odbornej praxe v materských školách a 60 hodín odbornej praxe v školských kluboch detí. Okrem toho absolvujú žiaci za štúdium odbornú prax súvisle v rozsahu 15 pracovných dní, 6 vyučovacích hodín za jeden deň v materských školách a 10 pracovných dní, 5 vyučovacích hodín za jeden deň v školských kluboch detí.
- j) Povinnou súčasťou praktického vyučovania v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	11	352
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	11	352
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra prvý cudzí jazyk	5	160
Človek a spoločnosť dejepis občianska náuka geografia	2	64
Človek a príroda biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami matematika informatika	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vyučovanie	7	224
Praktické vyučovanie	5	160
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	24	768
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

12.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé

¹² Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- h) Predmet geografia sa vyučuje v študijnom odbore animátor voľného času.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- k) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	23	736
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	23	768
Teoretické vyučovanie	14	448
Praktické vyučovanie	9	288
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	24	768

12.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 12 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 24 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky ŠVP na kompetencie absolventa. Povinnou súčasťou prak-

¹³ Minimálny počet týždenných hodín je 12 (rozpätie 12 – 15 hodín)

tického vyučovania je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň. V študijnom odbore 7949 N učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo absolvujú žiaci za štúdium minimálne 100 hodín odbornej praxe v materských školách a 70 hodín odbornej praxe v školských kluboch detí. Okrem toho absolvujú za štúdium odbornú prax súvisle v rozsahu 15 pracovných dní, 6 vyučovacích hodín za jeden deň v materských školách a 10 pracovných dní, 5 vyučovacích hodín za jeden deň v školských kluboch detí.

- e) Povinnou súčasťou praktického vyučovania v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

12.10 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	13	416
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	14	448

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	13	416
Teoretické vyučovanie	6	192
Praktické vyučovanie	7	224
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	14	448

¹⁴ Počet týždenných konzultačných hodín je 7

12.11 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie

- a) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- b) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných konzultačných hodín 14 (celkový počet hodín za celé štúdium je 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky ŠVP na kompetencie absolventa. Povinnou súčasťou praktického vyučovania je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň. V študijnom odbore 7649 N učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo je (z celkového počtu 224 konzultačných hodín praktického vyučovania) určených na realizáciu minimálne 90 hodín odbornej praxe v materských školách a 60 hodín odbornej praxe v školských kluboch detí. Okrem toho absolvujú žiaci za štúdium odbornú prax súvisle v rozsahu 15 pracovných dní v materských školách, 6 vyučovacích hodín za jeden deň a 10 pracovných dní, 5 vyučovacích hodín za jeden deň v školských kluboch detí.
- e) Povinnou súčasťou praktického vyučovania v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.